T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

www.balioglu.net

KONYA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

2019 Yılı Sayıştay Denetim Raporu

Kasım 2020

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ 1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU 8
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU 8
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI 8
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ 9
6. DENETİM GÖRÜŞÜ 12
7. DENETİM BULGULARI 13
8. EKLER 49

www.balioglu.net

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: Gider Bütçesi.....5
Tablo 2: Gelir Bütçesi.....5
Tablo 3: Belediye Şirket ve İştirakleri.....6

www.balioglu.net

KISALTMALAR

BEM-BİR-SEN	Belediye ve Özel İdare Çalışanları Birliği Sendikası
KHK	Kanun Hükmünde Kararname
KOSKİ	Konya Su ve Kanalizasyon İdaresi
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
Yİ-ÜFE	Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi

www.balioglu.net

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanakları

1. Tahsise Konu Edilen Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarında İzlenmemesi

2. Taşınmaz Envanteri ile Mali Tabloların Taşınmaz Hesapları Arasındaki Uyumsuzluğun Net Değer Hesabına Kayıt Yapılarak Düzeltilmesi

3. Taşınmaz Envanterine Yönelik Eksiklerin Bulunması

B. Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler

1. Peşin Tahsil Edilen Kira Gelirinin Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabında İzlenmemesi

2. Nakit Ödünçlerinin Muhasebeleştirilmesinde Bütçe Giderleri Hesabının Kullanılmaması, Ödemelerin Muhasebe İşlem Fişiyle Yapılması ve Büyükşehir Belediye Başkanı Onayının Aranmaması

www.balioglu.net

3. Büyükşehir Belediyesine Bırakılan Yerlerdeki Elektrik ve Havagazı Tüketim Vergisinin Tahakkuk ve Tahsilatının Yapılmaması

4. Bazı İşletmelerin İlan ve Reklam Vergisi Tahakkuk Kayıtlarının Yapılmaması

5. İlçe Belediyelerince Aktarılması Gereken Çevre Temizlik Vergisi Paylarının Aktarılmaması

6. Kurumun Yetki Alanında Bulunan Bazı Cadde ve Sokaklardan Alınması Gereken İlan ve Reklam Vergisinin İlçe Belediyelerince Alınması

7. İlçe Belediyelerince Tahsil Edilen ve Büyükşehir Belediyesi Hesaplarına Aktarılması Gereken Otopark Bedellerinin Takibinin Yapılmaması

8. Belediyenin Kiraya Vermiş Olduğu Bazı İşyerlerinin İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Olmadan Faaliyet Göstermesi

9. Mevzuat Gereği Belediye Meclisi Tarafından Artırılması Gereken Gelir Tarifelerinin Artırılmaması

10. İdareye Ait Taşınmazların Kira Artışlarının Yapılmaması

11. Avukatlık Vekâlet Ücretlerinin Ödenmesinde Mevzuatta Belirtilen Yönteme Uyulmaması

12. Şirket Üzerinden Kısmi Zamanlı Uzman Çalıştırılması Amacıyla Personel İstihdam Edilmesi, Bu Personelin Şartnamede Belirtilen Şartları Taşımaması

13. Taşınmaz Satış İhalelerinde Şartnameye Peşin Ödeme Yapılması Halinde İndirim Uygulanacağına Dair Hüküm Konulması

14. Doğrudan Temin Yöntemiyle Mahiyeti Belli Olmayan Danışmanlık Hizmet Alımı Gerçekleştirilmesi

15. İdarenin Mülkiyetinde Bulunan Bazı Taşınmazların İhale Olmaksızın İşgalci Konumunda Bulunan Kişilere Ecrimisil Karşılığında Kullandırılması

16. Kiraya Verilen Taşınmazların Kira Süresi Sonunda Yeniden İhale Edilmemesi ve Mevcut Sözleşme Süresinin Uzatılması Suretiyle Aynı Kişilere Kiraya Verilmesi

17. Hafriyat Toprağı, İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Yönetiminde Etkin Bir Takip ve Kontrol Mekanizmasının Olmaması

18. Otoparkların Yönetimi, İş ve İşlemlerine Yönelik Eksiklerin Bulunması

19. Bazı Taşınmaz Tahsislerinin Mevzuatın Öngördüğü Şartları Sağlamaması

20. Tahsis Edilen Taşınmazın Üçüncü Kişilere Kiraya Verilmesi

21. Bazı Taşınmazların Devlet İhale Kanunu'nda Yer Almayan Yöntemle Kiraya Verilmesi

22. İşletme Hakkı Devredilen Bazı Yerlerin Üçüncü Kişilere İhalesiz Kiralanması ve Devre Konu Edilemeyecek Yerlerin İşletme Hakkının Verilmesi

www.balioglu.net

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Konya Büyükşehir Belediyesi, 5216 Sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu'na bağlı olarak faaliyet gösteren büyükşehir belediyelerinden biridir. Konya'da ilk mahalli teşkilat 1830 yılında çarşı ağalığı adı altında kurulmuş olup bu teşkilatın 1876 yılında belediye teşkilatı haline dönüştürülmesiyle Konya ilk belediyesine sahip olmuştur. Konya Belediyesi 27.06.1987 tarih ve 19500 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 3399 sayılı Kanunla Büyükşehir Belediyesi haline gelmiştir. Selçuk, Karatay, Meram olmak üzere üç merkez ilçeye sahiptir.

Konya ili, Türkiye'nin İç Anadolu Bölgesinde yer alan, etrafı Eskişehir, Afyon, Isparta, Antalya, Karaman, Mersin, Niğde ve Aksaray illeriyle çevrili, Türkiye'nin yüzölçümü açısından en büyük ilidir. Nüfus bakımından Türkiye'nin 6'ncı büyük kentidir. 2010 TÜİK verilerine göre ilde merkez ilçelerle beraber 31 ilçe, 170 belde ve 581 köy vardır. Nüfusun 1.450.682'si (% 72,80) şehirlerde, 541.993'ü (% 27,20) ise bucak ve köylerde yaşamaktadır. Yıllık nüfus artış hızı ‰ 11,51, kilometrekare başına düşen kişi sayısı ise 51'dir. İlde 2000 yılında kentleşme oranı % 59 iken, 2009 yılında % 72,80 olmuştur. İl nüfusu 2019 itibariyle 2.205.609 kişidir.

www.balioglu.net

Kurumun temel mevzuatı 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'dur. Bu Kanunda kurumun görev, yetki, sorumlulukları ile teşkilatı, bütçe ve denetimi gibi temel hususlar düzenlenmektedir. Bununla birlikte görev, yetki ve sorumlulukları 5393 sayılı Belediye Kanunu ile diğer ilgili Kanun ve Yönetmeliklerde düzenlenmiştir.

5393 sayılı Kanun'un *'Belediyenin görev ve sorumlulukları'* başlıklı 14'üncü maddesinde, belediyelerin mahallî müşterek nitelikte olmak şartıyla; kentsel altyapı, çevre sağlığı, temizlik, katı atık, zabıta, itfaiye, mezarlıklar, park ve yeşil alanlar, konut, kültür ve sanat, öğrenci yurtları, sosyal hizmetler, nikâh ve benzeri hizmetleri yapacağı veya yaptıracağı bunun yanı sıra devlet okullarının ve mabetlerin tüm ihtiyaçlarını karşılayabileceği, sağlıkla ilgili tesisler açabileceği, sporu teşvik amacıyla adımlar atabileceği ve gıda bankacılığı yapabileceği hüküm altına alınmıştır.

5216 sayılı Kanun'un *'Büyükşehir ve ilçe belediyelerinin görev ve sorumlulukları'* başlıklı 7'nci maddesinde, büyükşehir belediyeleri ile büyükşehir ilçe belediyelerinin görev ve yetkileri yer almaktadır. Bu görev ve yetkiler genel olarak, 5393 sayılı Kanunda belirtilen görev ve yetkilerin paylaşımından ibaret olup, 5393 sayılı Kanunda yer verilen yetki, imtiyaz

ve muafiyetlerin geçerli olduğu da mezkur Kanunda belirtilmiştir. Ayrıca büyükşehir belediyelerinin, kendi sınırları içerisinde yer alan ilçe belediyelerinin imar uygulamalarını denetleme yetkisi de vardır ve bu konu Kanunda açıkça ifade edilmiştir.

2012 yılının sonlarında kanunlaşarak yürürlüğe giren 6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile beraber büyükşehir belediyesinin yetki alanı, il sınırlarının tümünü kapsayacak şekilde genişletilmiştir.

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi öncesinde İçişleri Bakanlığı bünyesinde bulunan Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, hizmet birimi olarak Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü adıyla ve vesayete ilişkin yetkileri İçişleri Bakanlığı'nda bırakılarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığı bünyesine alınmıştır. 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde belirtilen ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na görev olarak verilen "*Mahalli idareleri ve bunların merkezi idare ile olan alaka ve münasebetlerini düzenlemek*" fonksiyonu dışında kalan mahalli idarelere yönelik olarak görevden uzaklaştırma, soruşturma izni verilmesi, teftiş, denetim, inceleme, ön inceleme gibi hususlar ile onay ve izin gibi idari vesayetten kaynaklanan ve idari vesayetin doğal sonucu olan yetkiler İçişleri Bakanlığınca kullanılacaktır. Yani belediyelere ilişkin teknik konularda yetkili makam Çevre ve Şehircilik Bakanlığı iken, vesayet yetkisinin kullanımında İçişleri Bakanlığı'nın görev ve yetkileri devam etmektedir.

www.balioglu.net

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Yerel Yönetim Politikaları Kurulu kurulmuştur. Bu kurul, Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sisteminin içinde kurulan 9 kuruldan birisidir. Anılan kurulun görev ve yetkileri şöyle belirlenmiştir:

- Kentleşme ve yerel yönetim alanında politika ve strateji önerileri geliştirmek,
- Türkiye'nin toplumsal, ekonomik ve siyasal gerçekliklerine uygun olarak yerel yönetim politikalarına ilişkin strateji önerileri sunmak,
- Göç ve iskân konularında politika önerileri geliştirmek,
- Çevre, orman, su ve benzeri alanlarda koruyucu ve geliştirici politika önerileri geliştirmek,
- Türkiye'nin kültürel mirasından beslenerek kentleşme politika önerileri geliştirmek,
- Akıllı şehircilikle ilgili araştırmalar yaparak strateji önerilerinde bulunmak,
- Boğaziçi imar uygulama programları gereği kamu yatırımlarının planlanmasına ilişkin çalışmalar yapmak,
- Etkin bir çevre yönetiminin sağlanması için politika ve strateji önerileri geliştirmek.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Kurumun teşkilat yapısı aşağıdaki şekildedir;

Konya Büyükşehir Belediye Başkanı

- Teftiş Kurulu Başkanlığı
- Hukuk Müşavirliği
- İç Denetim Birimi Başkanlığı
- Özel Kalem Müdürlüğü

Genel Sekreter

Genel Sekreter Yardımcısı

- Emlak Yönetimi Dairesi Başkanlığı
- İmar ve Şehircilik Dairesi Başkanlığı
- Ulaşım Planlama ve Raylı Sistem Dairesi Başkanlığı

Genel Sekreter Yardımcısı

- Çevre Koruma ve Kontrol Dairesi Başkanlığı
- Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı
- Fen İşleri Dairesi Başkanlığı
- İtfaiye Dairesi Başkanlığı
- Mali Hizmetler Dairesi Başkanlığı
- Park ve Bahçeler Dairesi Başkanlığı
- Tarımsal Hizmetler Dairesi Başkanlığı
- Yapı Kontrol Dairesi Başkanlığı

Genel Sekreter Yardımcısı

- Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Dairesi Başkanlığı
- Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı
- Gençlik ve Spor Hizmetleri Dairesi Başkanlığı
- İnsan Kaynakları ve Eğitim Dairesi Başkanlığı
- Kültür ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı
- Sağlık ve Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı
- Zabıta Dairesi Başkanlığı

Kurumun teşkilât yapısında doğrudan Başkana bağlı 4 birim belirlenmiştir. Bunlar; Özel Kalem Müdürlüğü, Teftiş Kurulu Başkanlığı, Hukuk Müşavirliği, İç Denetim Birimi Başkanlığı'dır. Doğrudan Başkana bağlı diğer birim olan Genel Sekreterlik idarenin en önemli icra organıdır. Genel Sekretere bağlı 3 adet Genel Sekreter Yardımcısı bulunmaktadır. Belediyenin 18 adet hizmet birimi de alan ve amaçlarına göre ilgili Genel Sekreter Yardımcılığına bağlıdır.

www.balioglu.net

Kurumda personel istihdamı memur, işçi ve sözleşmeli olmak üzere 3 kategoriye ayrılmaktadır. 31.12.2019 tarihi itibariyle Konya Büyükşehir Belediyesinde; 1.043'ü memur, 60'ı sözleşmeli personel ve 557'si işçi olmak üzere toplam 1.660 personel istihdam edilmektedir. Ayrıca 696 sayılı KHK kapsamında işçi statüsünde istihdam edilen 5.510 personel bulunmaktadır.

Konya Büyükşehir Belediyesi Başkanlığına bağlı 2560 sayılı Kanun'un Ek 5'inci ve Geçici 10'uncu maddeleri gereğince 28.09.1989 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 89/14524 sayılı Bakanlar Kurulu kararına istinaden, KOSKİ adında müstakil bütçeli ve kamu tüzel kişiliğine haiz, büyükşehir belediye sınırları içerisinde kanunla belirlenen su ve kanalizasyon işlerini yapmak üzere Konya Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü kurulmuştur.

Konya Büyükşehir Belediyesi; İçişleri Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, İller Bankası ve Danıştay Başkanlığı gibi kurum ve kuruluşlarla ilişki içindedir. Bunlarında dışında ulaşım hizmetleri yönüyle Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı (Karayolları Genel Müdürlüğü), sağlık hizmetleri yönüyle Sağlık Bakanlığı, zabıta hizmetleri yönüyle Emniyet Genel Müdürlüğü, belediyenin iş ve eylemlerinden dolayı yargı organları, Mevlana Kalkınma Ajansı, Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, mahalli müşterek hizmetlerin sunumunda diğer ilgili kurumlarla (SGK İl Müdürlüğü, Bankalar, Vergi Daireleri, Tapu Müdürlükleri, Ticaret İl Müdürlüğü vs.) ilişkisi bulunmaktadır.

www.balioglu.net

Belediyenin hesapları ile ilgili dış denetim Sayıştay Başkanlığı tarafından yapılmaktadır. Sayıştay Başkanlığı belediyenin bünyesinde gerçekleştirilen iş ve işlemlerin yasal mevzuatlara ve kurallara uygun olarak yürütülüp yürütülmediğini denetlemektedir.

1.3. Mali Yapı

Kurum, mali işlemlerinin muhasebeleştirilmesinde Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine tabidir.

Kurumun kullanmış olduğu muhasebe sistemi tahakkuk esaslı devlet muhasebesi sistemidir. Tahakkuk esaslı devlet muhasebesi kamu kaynaklı faaliyet gösteren, kamu kaynağını geliri olarak kaydeden, bu gelirden harcama yapan kurumların kullandığı muhasebe sistemidir. Tahakkuk esasında işlemler ve olaylar nakit akışlarının ne zaman olduğuna bakılmaksızın, ortaya çıktıklarında kaydedilir. Tahakkuk esaslı devlet muhasebe sistemi, genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri tarafından kullanılır.

Konya Büyükşehir Belediyesinin, 2018 ve 2019 mali yılları gelir ve gider bütçe büyüklükleri aşağıdaki tablolarda yer almakta olup 31.12.2019 tarihi itibariyle bütçe gerçekleşme rakamları da yine aynı tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 1: Gider Bütçesi

	2018 Bütçesi (TL)	Gerçekleşme Miktarı (TL)	2019 Bütçesi (TL)	Gerçekleşme Miktarı (TL)
Personel Gideri	155.297.000,00	137.199.148,90	168.887.000,00	151.758.569,38
SGK Dev. Prim Giderleri	23.645.000,00	22.009.976,46	26.065.000,00	24.878.641,80
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	690.074.000,00	634.592.800,68	657.548.400	594.322.281,90
Faiz Giderleri	140.011.000,00	172.932.942,17	165.012.000,00	120.736.692,05
Cari Transferler	88.681.000,00	96.562.094,73	100.092.000,00	75.195.983,50
Sermaye Giderler	1.039.738.600,00	911.101.781,64	1.088.592.800,00	375.760.047,56
Sermaye Transferleri	6.100.000,00	2.660.510,75	11.358.000,00	424.901,19
Borç Verme	1.000,00	0,00	1.000,00	3.000.000,00
Yedek Ödenek	156.452.400,00		182.443.800,00	0,00
Toplam	**2.300.000.000,00**	**1.977.059.255,33**	**2.400.000.000,00**	**1.346.077.117,38**

Tablo 2: Gelir Bütçesi

	2018 Bütçesi (TL)	Gerçekleşme Miktarı (TL)	2019 Bütçesi (TL)	Gerçekleşme Miktarı (TL)
Vergi Gelirleri	28.753.000,00	13.786.716,61	28.273.000,00	12.399.608,07
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	398.519.000,00	235.916.354,53	379.151.000,00	196.758.051,62
Alınan Bağış ve Yardımlar	42.029.000,00	59.610.880,14	81.029.000,00	44.498.819,22
Diğer Gelirler	1.526.606.000,00	1.319.598.038,10	1.637.819.000,00	1.357.592.488,80
Sermaye Gelirleri	306.088.000,00	118.622.394,29	275.699.000,00	74.911.979,03
Alacaklardan Tahsilat	5.000,00	0,00	7.000,00	0,00
Tahsilattan Red ve İadeler	2.000.000,00	0,00	2.000.000,00	2.417.113,14
Toplam	**2.300.000.000,00**	**1.747.534.383,67**	**2.400.000.000,00**	**1.683.743.833,60**

www.balioglu.net

Kurumun şirket ve iştirakleri aşağıdaki şekildedir;

Tablo 3:Belediye Şirket ve İştirakleri

Sıra No	Şirketin İsmi	Hisse Oranı	Şirket Sermayesi (TL)
SERMAYE PAYI ORANI %1 - 10 OLANLAR			
1	Karatay İnşaat Temizlik Sağlık ve Turizm Hizmet Anonim Şirketi	0,006	5.000.000,00
2	Enerya Gaz Dağıtım Anonim Şirketi	10	10.000.000,00
3	ÇUM-PAŞ Çumra Patates ve Zirai Ürünleri Değerlendirme Sanayi Anonim Şirketi	9,3	4.000.000,00
4	ÇUM-SAN Çumra Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi	2,8	908.000,00
5	BİL-MER-TAŞ Mermercilik Sanayi Ticaret Anonim Şirketi	0,0119	5.184.000,00
6	İNNO-PARK Konya Teknoloji Geliştirme Bölgesi Yönetici Anonim Şirketi	3,29	16.708.400,00
SERMAYE PAYI ORANI %10 - 50 OLANLAR			
7	Konya Sanat Kültür ve Spor Faaliyetleri Ticaret Anonim Şirketi	40	100.000,00
8	Sağ-Taş Sağlık Tesisleri Anonim Şirketi	23	50.000,00
SERMAYE PAYI ORANI %51 ÜSTÜ OLANLAR			
9	Konbeltaş Konya İnş.Taş.Hiz. Dan.Park İşl. ve Elekt. Üret. A.Ş	99,96	10.000.000,00
10	Belediye Sağlık Hastanesi Anonim Şirketi	87,72	2.000.000,00
11	Konya Bilim Merkezi İşletme Hizmetleri Sanayi Ticaret Anonim Şirketi	77	10.000.000,00
12	Konya Şehir Hizmetleri Anonim Şirketi	100	1.000.000,00

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Konya Büyükşehir Belediyesi Başkanlığı, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu hükümlerine tabi olup mezkûr Kanun'un 12'nci maddesi gereği mahalli idare bütçesi içinde yer almaktadır. Büyükşehir Belediyesinin, bütçe ve mali işlemlerin hangi esaslara göre yapılacağı 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nda ve Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde belirtilmektedir. Kurumun muhasebe ve kayıt düzeni ile üretilen raporlar, defter ve cetveller yukarıda adı geçen Yönetmelik'e göre oluşturulmuştur. Kurumca üretilen mali tablolar, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen ilkelere ve standartlara uygun olarak hazırlanır ve belirlenen sürelerde ilgililerin bilgisine sunulur.

www.balioglu.net

Konya Büyükşehir Belediyesi, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği gereği analitik bütçe ve tahakkuk esaslı muhasebe sistemi kullanmaktadır. Konya Büyükşehir Belediyesi Bütçesi, 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 25'inci maddesine istinaden Belediye Meclisi kararıyla yürürlüğe girer. Kurumun bütçe ve muhasebe işlemleri ise Mali Hizmetler Dairesi Başkanlığı bünyesinde yürütülmektedir. Mali işlemlerin muhasebeleştirilmesinde Sampaş Bilgi Yönetimi Sistemi kullanılmaktadır.

"Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar"ın 5 inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile usul ve esasların 8 inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri
- Geçici ve kesin mizan
- Bilanço
- Kasa sayım tutanağı
- Banka mevcudu tespit tutanağı
- Alınan çekler sayım tutanağı
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı
- Teminat mektupları sayım tutanağı
- Değerli kâğıtlar sayım tutanağı
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu
- Faaliyet sonuçları tablosu

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

www.balioglu.net

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

www.balioglu.net

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün

belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun Beşinci Kısmında 'iç kontrol sistemi' düzenlenmiştir. Bu kısımda, iç kontrol sistemine ilişkin olarak; iç kontrolün tanımı ve amacı, kontrolün yapısı ve işleyişi, ön mali kontrol, mali hizmetler birimi, muhasebe hizmeti ve muhasebe yetkilisinin yetki ve sorumlulukları, muhasebe yetkilisinin nitelikleri ve atanması, iç denetim, iç denetçinin görevleri, iç denetçilerin nitelikleri ve atanması, iç denetim koordinasyon kurulu, iç denetim koordinasyon kurulunun görevleri hususlarına yer verilmiştir.

www.balioglu.net

5018 sayılı Kanun'un 55'inci maddesinde iç kontrol, *"idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünü"* olarak tanımlanmıştır.

Kanun'un 56'ncı maddesinde iç kontrolün amaçları; Kamu gelir, gider, varlık ve yükümlülüklerinin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yönetilmesini, kamu idarelerinin kanunlara ve diğer düzenlemelere uygun olarak faaliyet göstermesini, her türlü malî karar ve işlemlerde usulsüzlük ve yolsuzluğun önlenmesini, karar oluşturmak ve izlemek için düzenli, zamanında ve güvenilir rapor ve bilgi edinilmesini, varlıkların kötüye kullanılması ve israfını önlemek ve kayıplara karşı korunmasını sağlamak olarak belirlenmiştir.

Kanun'un 55' inci maddesinin ikinci fıkrasında, *"Görev ve yetkileri çerçevesinde, mali yönetim ve iç kontrol süreçlerine ilişkin standart ve yöntemler Hazine ve Maliye*

Bakanlığınca, iç denetime ilişkin standart ve yöntemler ise İç Denetim Koordinasyon Kurulu tarafından belirlenir, geliştirilir ve uyumlaştırılır. Bunlar ayrıca sistemlerin koordinasyonunu sağlar ve kamu idarelerine rehberlik hizmeti verir." hükmü yer almaktadır. Buna göre Kamu İç Kontrol Standartları COSO modeli, INTOSAI Kamu Sektörü İç Kontrol Standartları Rehberi ve Avrupa Birliği İç Kontrol Standartları çerçevesinde Maliye Bakanlığı tarafından belirlenmiştir.

31.12.2005 tarihli ve 26040 (3. mükerrer) sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esasların *"İç kontrol standartları"* başlıklı 5' inci maddesinde, iç kontrol standartlarının, merkezi uyumlaştırma görevi çerçevesinde Maliye Bakanlığı tarafından belirlenip yayımlanacağı, kamu idarelerinin malî ve malî olmayan tüm işlemlerinde bu standartlara uymakla ve gereğini yerine getirmekle yükümlü bulunduğu, Kanuna ve iç kontrol standartlarına aykırı olmamak koşuluyla, idarelerce, görev alanları çerçevesinde her türlü yöntem, süreç ve özellikli işlemlere ilişkin standartlar belirlenebileceği belirtilmiştir.

www.balioglu.net

Buna binaen, Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanan Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği 26.12.2007 tarihli ve 26738 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiş olup idarelerin, iç kontrol sistemlerinin oluşturulmasında, izlenmesinde ve değerlendirilmesinde dikkate almaları gereken Kamu İç Kontrol Standartları söz konusu Tebliğ ekinde yayımlanmıştır.

İdarede, kurumsal risk yönetimi ve iç kontrol sisteminin bileşenleri ile değerlendirilmesi ve etkinliğine ilişkin yapılan incelemelerde aşağıdaki hususlar ortaya konulmuştur.

- Kurum organizasyon yapısı, görev, yetki ve sorumlulukları belirlenmiş, organizasyon şeması ve buna bağlı olarak fonksiyonel görev dağılımı yapılmıştır.

- İdarenin tüm birimleri ve alt birimlerinde her süreç ve alt süreçlerle ilgili iş tanımları ve iş akışları hazırlanmış, dokümante edilip ilgili yöneticiler tarafından onaylanarak uygulamaya konulmuştur. Yazılı olarak oluşturulan bu süreçlerde görev alan kişilerin yetkileri ve sorumlulukları, süreçlerde hangi yetkilerin kimler tarafından kullanılacağı ile hangilerinin devredileceği de belirlenmiştir. Hassas görevlere ilişkin prosedürler belirlenmiştir.

- Yetki devirleri, belirlenen esaslar ve sınırlar dahilinde yazılı olarak ilgililere bildirilmiştir.

- Kurumdaki personel, Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ile Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik'in Ek 1'inde yer alan 'Etik Sözleşmesini' imzalamış ve söz konusu sözleşmeler özlük dosyalarına konulmuştur.

- 2015-2019 yıllarını kapsayan İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı, 18 kamu iç kontrol standardı ve bu standartları sağlayan 79 genel şartı içerecek şekilde hazırlanmış ve üst yönetici tarafından onaylanmıştır. Ancak öngörülen eylemlerin gerçekleşme sonuçları sorumlu birim ya da çalışma gruplarınca izlenmemiş ve sonuçlar raporlanmamıştır.

- İhtiyaç analizine dayalı olarak hizmet içi eğitim faaliyetleri yürütülmektedir.

- Stratejik Plan, Performans Programı ve İdare Faaliyet Raporu ilgili mevzuata uygun, tüm gereklilikleri sağlayacak şekilde hazırlanmış ve sunulmuştur.

- Üst yönetimin, kurumun vizyonu, misyonu, stratejik amaç ve hedeflerini gerçekleştirmesini engelleyebilecek riskleri tanımlayıp değerlendirmesini ve gerekli önlemleri almasını içeren 'kurumsal risk yönetimi' ve bu çerçevede kurumsal risklere dair çalışma yürütülmemiştir, Kamu İdareleri İçin Stratejik Planlama Kılavuzu doğrultusunda, 'Hedef Riskleri ve Kontrol Faaliyetleri' tablosu oluşturulmamıştır.

www.balioglu.net

- İdarenin tüm birim/faaliyet/iş süreçleri düzeyinde tanımlanması gereken 'iç kontrol riskleri' belirlenmemiş, Kamu İç Kontrol Rehberinin ekindeki 'Risk Oylama Formu', 'Risk Kayıt Formu' ve 'Konsolide Risk Raporları' oluşturulmamıştır. Bundan dolayı risklerin değerlendirilmesi, ölçülmesi ve haritalandırılması ile kontrol faaliyeti çalışmaları yapılmamıştır.

- Ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslara uygun olarak kurulmuştur.

- Yönetimin ihtiyaç duyduğu gerekli bilgileri ve raporları üretebilecek ve analiz yapma imkânı sunacak şekilde Sampaş Bilgi Yönetim Sistemi başta olmak üzere iş, faaliyet ve süreçlerin yerine getirilmesinde otomasyon, yazılım ve programlar kullanılmaktadır. 2020 yılı sonu itibariyle de E-belediye otomasyon sistemine geçiş sağlanacaktır.

- İdarede veri kayıt ve dosyalama sistemi mevcuttur.

- İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu üst yönetici onayıyla kurulmakla birlikte etkin çalışmamaktadır.

- Birim amirlerince iç kontrol sistemine ilişkin yıllık değerlendirmeler ile süreci gözden geçirme prosedürleri yapılmamış, 'İç Kontrol Sistemi Değerlendirme Raporu' hazırlanmamış, İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kuruluna rapor sunulmadığından herhangi bir değerlendirme yapılamamış, iç kontrol sistemi mekanizması ve işleyişine dair tespit, öneri ya da eksiklik taşıyan hususlar üst yöneticiye sunulmamıştır.

- İdarede iç denetim birimi başkanlığı kurulmuş, 3 adet iç denetçi ataması yapılmıştır. Ancak etkin bir iç denetim mekanizması ve işleyişi sağlanamamıştır. İç kontrol sürecine katkı sağlayacak şekilde denetim ve raporlama işlemi yürütülmemiştir. 2018 ve 2019 yıllarında, iç denetime ilişkin herhangi bir rapor hazırlanmamıştır. İç denetim rehberi ve yönergesi en son 2009 yılında hazırlanmış ancak güncellenmemiştir. 2019 yılı iç denetim programı hazırlanmış ancak onaylanmamıştır. 2010-2012 tarihli iç denetim planı revize edilmemiştir.

- Üst yönetici ve harcama birimleri iç kontrol güvence beyanını imzalamışlardır.

Ortaya konulan eksiklik ve saptamalar çerçevesinde üst yönetim ve kurum personelince iç kontrol sisteminin sahiplenilmesi, etkinliği ve işleyişi için gerekli çalışma ve faaliyetlerin, öngörülen mevzuat, standart ve kurallara göre yürütülmesi gerekmektedir.

www.balioglu.net

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Konya Büyükşehir Belediyesinin 2019 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, "Denetim Görüşünün Dayanakları" bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: Tahsise Konu Edilen Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarında İzlenmemesi

Konya Büyükşehir Belediyesi muhasebe ve dönem sonu kayıtlarından, İdare tarafından tahsisli kullanılan veya diğer kamu kurum ve kuruluşlarına tahsis edilen taşınmazlarının 500 Net Değer Hesabında takip edilmediği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 187'nci ve 189'uncu maddelerinde, tahsis edilen ve tahsisli kullanılan taşınmazların muhasebeleştirilme ve kayıtlarda izlenme esaslarından bahsedilmektedir.

www.balioglu.net

Kamu idaresi de bulgumuza iştirak etmiş olup gerekli işlemin tesis edileceğini belirtmiştir. Konu, sonraki denetimlerde takip edilecektir.

Sonuç olarak, İdare tarafından tahsis edilen taşınmazların, kayıtlı değerleri üzerinden ilgili maddi duran varlık hesapları ile 500.11. Tahsis Edilen Taşınmazlar muhasebe detay kodunda, tahsisli kullanılan taşınmazların da yine 500.12. Tahsisli Kullanılan Taşınmazlar muhasebe detay kodunda izlenmesi gerekmektedir.

BULGU 2: Taşınmaz Envanteri ile Mali Tabloların Taşınmaz Hesapları Arasındaki Uyumsuzluğun Net Değer Hesabına Kayıt Yapılarak Düzeltilmesi

Konya Büyükşehir Belediyesi muhasebe kayıtları ve mali tabloların incelenmesi sonucunda, dönem sonunda taşınmaz envanteri ile geçici mizanda yer alan taşınmaz hesaplarındaki uyumsuzluğun 500 Net Değer Hesabı kullanılarak düzeltildiği, kesin mizan ve dönem sonu mali tablolarına bu şekilde yansıtıldığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 346'ncı maddesi 500 Net Değer Hesabının niteliğini, 347'nci maddesi işleyişini ortaya koymaktadır. Yine zikredilen Yönetmelik'in 189'uncu, 191'inci ve 193'üncü maddelerinde düzenlenen taşınmaz hesaplarının işleyişinde tahsisli taşınmazlar 500 Net Değer Hesabı kullanılarak izlenmektedir.

500 Net Değer Hesabı, daha önce kaydı olmayan varlık ve kaynakların girişi, enflasyon düzeltmeleri ve tahsisli taşınmazların izlenmesi çerçevesinde kullanılmaktadır.

Hal böyle iken taşınmaz envanterinde yer alan taşınmaz değerleri ile geçici mizanda bulunan taşınmaz değerleri arasındaki farklılığın, envanterdeki değerin geçici mizandaki değerden fazla olması halinde 500 hesabına borç ilgili maddi duran varlık hesabına alacak; envanterdeki değerin geçici mizandaki değerden az olması halinde 500 hesabına alacak ve ilgili maddi duran varlık hesabına borç kaydedilerek düzeltme yapıldığı görülmüştür. Bu durum muhasebeleştirme tekniği ve hesabın kullanımı açısından doğru değildir. Çünkü taşınmaz envanteri ile mali tablolardaki taşınmaz hesaplarının uyumsuzluğunun giderilmesi, değerleme suretiyle ve 600/630'lu hesaplar kullanılarak yapılmalıdır. Örnek üzerinden açıklarsak;

- Taşınmaz envanterinde 87.002.485,35 TL olan hizmet binaları değeri, geçici mizanda 102.889.072,66 TL iken dönem sonu kayıtlarıyla oluşan 15.886.587,31 TL'lik farkın 252.01.01.01.01 Hizmet Binaları Hesabına alacak, 500.02.03 Maddi Duran Varlıklardan Envanteri Yapılanlar Hesabına borç kaydedildiği,

- Taşınmaz envanterinde 758.771.965,51 TL olan yolların değeri, geçici mizanda 948.734.408,77 TL iken dönem sonu kayıtlarıyla oluşan 189.962.443,26 TL'lik farkın 251.01.07 Yollar Hesabına alacak, 500.02.03 Maddi Duran Varlıklardan Envanteri Yapılanlar Hesabına borç kaydedildiği,

- Taşınmaz envanterinde 15.000.000,00 TL olan hastanelerin değeri, geçici mizanda yer almamaktayken dönem sonu kayıtlarıyla doğrudan 252.01.01.03.04 Hastaneler hesabına bu tutarın kaydedildiği,

- Taşınmaz envanterinde 125.239.951,71 TL sulama kanalları, yolcu terminalleri, mendirekler ve genel mezarlıkların değeri, geçici mizanda 123.925.041,57 TL iken dönem sonu kayıtlarıyla oluşan 1.314.910,14 TL'lik farkın 251 Hesabına borç, 500 Hesabına alacak kaydedildiği görülmüştür.

Yukarıda yer alan örnekler üzerinden görüleceği üzere temel hata, 500 hesabının düzeltme hesabı olarak kullanılması, mali tablolarda yer alan taşınmaz hesaplarındaki değerlerin taşınmaz envanterindeki değerden az olması halinde envantere uyarlamak maksadıyla girişi ya da fazla olması halinde ise çıkış kaydı yapılmasıdır. Hâlbuki taşınmaz hesaplarında yer alan tutarlar belirli şekilde gerçekleştirilen harcamaları içermektedir.

www.balioglu.net

Doğrudan taşınmaz envanterini dikkate alarak kayıtları güncellemek hataya sebebiyet vermektedir. Taşınmaz envanterinde karşı karşıya kalınan sorun, taşınmaz değerleme işlemlerinin sağlıklı yapılamaması, emlak vergi değeriyle envantere alınan taşınmazların bulunmasıdır. Bu durumda envanterin baz alınması taşınmaz hesaplarında doğru olmayan bilgi sunulmasına, yapılan işlem neticesinde 500 Net Değer Hesabının borç kısmına 936.913.325,37 TL, alacak kısmına da 26.173.064,51 TL kayıt yapılarak hesabın olduğundan fazla gösterilmesine ve gerçek durumu yansıtmamasına yol açılmıştır.

Kamu idaresi de bulgumuzda belirtilen hususlara iştirak etmiş olup gerekli düzeltmelerin yapılacağını belirtmiştir. Konu, sonraki denetimlerde takip edilecektir.

BULGU 3: Taşınmaz Envanterine Yönelik Eksiklerin Bulunması

Konya Büyükşehir Belediyesinde taşınmaz iş ve işlemleri, envanterine ve muhasebe kayıtlarına yönelik yapılan inceleme neticesinde aşağıdaki hususlar tespit edilmiştir.

a) Bazı Taşınmazların Emlak Vergi Değeriyle Kayıt Altına Alınması

www.balioglu.net

İdarenin mülkiyetinde, yönetiminde veya kullanımında bulunan taşınmazların, kayıt altına alınması ve taşınmaz envanterinin oluşturulması Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik, bunlara yönelik muhasebeleştirme ve taşınmaz hesaplarının çıkarılması da Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümleri uyarınca yerine getirilmektedir. Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik gereği, tapuda kayıtlı olan taşınmazların maliyet bedeli, maliyet bedeli belirlenemeyenlerin rayiç değer; tapuda kayıtlı olmayan taşınmazlardan maliyet bedel ve rayiç değeri belirlenemeyenler ile orta malları ve genel hizmet alanları iz bedel üzerinden kayıtlara alınmalıdır.

Yapılan incelemeler ışığında, 2019 itibariyle taşınmaz envanterinde yer alan birçok taşınmazın özellikle arsa ve arazi niteliğindeki taşınmazların emlak vergi değeriyle izlenmeye devam edildiği görülmüştür.

Genel hizmet alanı içinde bulunan otopark, mesire alanı, yeşil alan ve rekreasyon alanı ile mezarlıkların, mali tablolarda yer alan tutarlarıyla taşınmaz envanterindeki kayıtlı değerlerinin örtüşmediği ve değer tespit işlemlerinin sağlıklı yapılmadığı görülmüştür.

Bahsedilen durumlar, taşınmaz değerlerinin sağlıklı ve gerçeğe uygun olmamasına, genel amaçlı mali tablolarda doğru ve güvenilir bilgi sunulmamasına ve taşınmaz yönetiminde saydamlığın ve etkinliğin sağlanamamasına yol açacaktır. Çünkü emlak vergi değeri asgari

ölçülere göre tespit edilen ve emlak vergisi matrahını oluşturan değer olup gerçeğe uygun değerin ya da piyasadaki rayiç değerinin çok altında olacaktır. Bundan dolayı, taşınmaz envanterinde ve 2019 yılı mali tablolarında taşınmaz hesapları gerçek durumu yansıtmayacaktır.

b) Cins Tashihi Yapılmayan Taşınmazlar ile Fiili-Kaydi Durumu Farklı Olan Taşınmazların Bulunması

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in 4'üncü maddesinde cins tashihi tanımlanmaktadır. Aynı Yönetmelik'in 10'uncu maddesinde ise, cins tashihinin nasıl yapılacağı belirtilmektedir.

Emlak Yönetimi Dairesi Başkanlığından alınan taşınmaz envanterinde; bazı taşınmazların mevcut kullanım şekli ile tapuda yer alan bilgilerinin farklı olduğu tespit edilmiştir. Tapu kayıtlarında tarla, bağ, bahçe niteliğinde olan taşınmazların kullanım şekilleri arsadır. Ayrıca fiili kullanım ile kaydi kullanımı farklı olan taşınmazların olduğu da görülmüştür. Örneğin, tarla ve bahçe olarak kayıtlarda yer alan bazı taşınmazların fiili kullanımları otopark, yeşil alan ve rekreasyon alanıdır.

www.balioglu.net

Anılan mevzuat hükümleri uyarınca, tapuda kayıtlı olan taşınmazların kullanım şekilleri ile tapu bilgilerinin uyumlu hale getirilerek cins tashihlerinin yapılması ve fiili durumu ile kaydi durumu farklı olan taşınmazların fiili duruma uyarlanması doğru olacaktır.

c) İdarenin Mülkiyetinde ya da Sorumluluğunda Olmaması Gereken Taşınmazların Kayıtlarda İzlenmesi

2019 yılı mali tablolarla taşınmaz envanterinin incelenmesi sonucunda, su isale hatları, kanalizasyon hatları ve su kuyularının idare kayıtlarında görüldüğü tespit edilmiştir. Bu şekilde kayıt yapılması taşınmaz hesaplarının 4.173.172,57 TL fazla gözükmesine yol açmıştır. İdarenin mülkiyetinde ya da sorumluluğunda olmayan taşınmazların hesaplarda yer almaması, buna ilişkin devir ya da düzeltme işlemlerinin yapılması gerekmektedir.

d) Taşınmazın Değerini Etkileyen Harcamaların Envanterde Güncellenmemesi

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 187'nci maddesine göre, maddi duran varlıklar için sonradan yapılan ve o varlığın değerini, kullanım süresini, ürün ve hizmet kalitesini, sağlanan faydayı artıran her türlü maliyet, ilgili maddi duran varlığın kayıtlı değerine ilave edilmesi ayrıca taşınmaz iş ve işlemlerini yürüten ilgili birim tarafından da taşınmaz envanterinde değerleme yapılması gerekmektedir.

Yapılan incelemelerde, ilgili birimlerce yapılan veya inşa edilen ya da değer artırıcı nitelikte harcama yapılan taşınmaz bilgilerinin, Emlak Yönetim Dairesi Başkanlığına bildirilmediği ya da eksik bildirildiği görülmüştür. Örneğin, Yapı Kontrol Dairesi Başkanlığı ve Park ve Bahçeler Dairesi Başkanlığından alınan verilerde 2019 yılında gerek yapım, inşa ve imalleri yapılan taşınmazların gerekse de değer artırıcı harcamaların, taşınmaz envanterindeki kayıtlı değerlerine ilave edilmediği görülmüştür. Bu durum, yapılan harcamaların taşınmazın kayıtlı değerinde gerçek değeri yansıtacak şekilde görülememesine yol açmıştır.

İdarenin mülkiyetinde, yönetiminde veya kullanımında bulunan taşınmazlara yönelik yapılan değer artırıcı her türlü harcamanın taşınmaz envanterinde izlenebilmesi için taşınmaz üzerinde harcama yapmak suretiyle işlem tesis eden harcama birimlerinin (Fen İşleri Dairesi Başkanlığı, Park ve Bahçeler Dairesi, Yapı Kontrol Dairesi Başkanlığı vs.) gerekli verileri taşınmaz birimine bildirmesi ve birimler arası koordinasyonun etkin bir şekilde sağlanması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında, bulgumuza iştirak etmiş olup gerekli çalışmaların yürütüleceğini belirtmiştir. Konu, sonraki denetimlerde takip edilecektir.

www.balioglu.net

B. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMEYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Peşin Tahsil Edilen Kira Gelirinin Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabında İzlenmemesi

Konya Büyükşehir Belediyesi tarafından 2019 yılında kiraya verilen taşınmazların incelenmesinde, kent mobilyalarının yıllık 7.610.000,00 TL'ye kiralandığı, yılı içerisinde 2 eşit taksitte tahsil edilen tutarların 600 Gelirler Hesabı ile doğrudan gelir kaydedildiği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabının niteliğini açıklayan 286'ncı maddesinde, bu hesabın içinde bulunulan dönemde ortaya çıkan ancak gelecek aylara ait olan peşin tahsil edilmiş gelirlerin izlenmesi için kullanılacağı; 287'nci maddesinde, gelecek aylara ait olarak peşin tahsil edilen gelirlerin ilgili oldukları ay sonlarında tahakkuk ettirilmek üzere bu hesapta izleneceği; 288'inci maddesinde; peşin tahsil edilen gelirlerin, içinde bulunulan aya ait olan kısmının 600 Gelirler Hesabına kaydedileceği, ifade edilmiştir.

Anılan Yönetmelik hükmü uyarınca, peşin tahsil edilen kira geliri tutarlarının, 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabına kaydı yapılarak izlenmesi, içinde bulunulan aya ait olan kısmının ise 600 Gelirler Hesabına kaydının yapılması gerekmektedir.

İdare konuya ilişkin vermiş olduğu cevapta, bulgumuza iştirak etmiş olup tespit edilen hususlara ilişkin gerekli düzeltmelerin yapıldığını belirtmiştir. Ancak düzeltme işlemi 2020 yılında yapıldığından 2019 yılı mali tablolarını etkilemiş ve 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabı 7.610.000,00 TL eksik çalışmıştır.

BULGU 2: Nakit Ödünçlerinin Muhasebeleştirilmesinde Bütçe Giderleri Hesabının Kullanılmaması, Ödemelerin Muhasebe İşlem Fişiyle Yapılması ve Büyükşehir Belediye Başkanı Onayının Aranmaması

Konya Büyükşehir Belediyesi ile bağlı kuruluşu olan Konya Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü (KOSKİ) arasındaki nakit ödünç işlemlerinde, bütçe giderleri hesabının çalıştırılmadığı, ödeme emri belgesi yerine muhasebe işlem fişi düzenlendiği ve büyükşehir belediye başkanı onayının aranmadığı görülmüştür.

www.balioglu.net

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 27'nci maddesinde, büyükşehir belediyesi ile bağlı kuruluşların, belediye başkanının onayı ile birbirlerinin nakit ihtiyacını karşılayabileceği hüküm altına alınmıştır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 43'üncü maddesinde, bütçeden nakden veya mahsuben yapılan harcamalarda 'ödeme emri belgesinin' kullanılacağı; 101'inci ve 102'nci maddelerinde, kurumlarca verilen borçların 132 Kurumca Verilen Borçlardan Alacaklar Hesabı ile 830 Bütçe Giderleri Hesabına kaydedileceği, ifade edilmiştir.

Yapılan açıklamalar doğrultusunda yıl içinde KOSKİ'ye verilen 5.150.000,00 TL nakit ödüncün 830 Bütçe Giderleri Hesabı ve 835 Gider Yansıtma Hesabı kullanılmaksızın ve ödeme emri belgesi yerine muhasebe işlem fişi düzenlenerek muhasebeleştirildiği görülmüştür. Ayrıca nakit ödünç taleplerinde büyükşehir belediye başkanının onayına dair belgeye rastlanmadığı anlaşılmıştır. Her bir nakit ödünç işleminde büyükşehir belediye başkanının onayının aranması gerekmektedir.

Kamu idaresi de bulgumuzda belirtilen hususlara iştirak etmiş olup gerekli çalışmaların başlatıldığını belirtmiştir. Bu yönde tesis edilecek işlem, sondaki denetimlerde takip edilecektir.

BULGU 3: Büyükşehir Belediyesine Bırakılan Yerlerdeki Elektrik ve Havagazı Tüketim Vergisinin Tahakkuk ve Tahsilatının Yapılmaması

Konya Büyükşehir Belediyesi 2019 yılı denetimi kapsamında yapılan incelemelerde, 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 23'üncü maddesi gereği büyükşehir belediyesine bırakılan sosyal ve kültürel tesisler, spor, eğlence ve dinlenme yerleri ile yeşil sahalar içindeki yerler için söz konusu olan elektrik ve havagazı tüketim vergisinin tahakkuk ve tahsilatının yapılmadığı tespit edilmiştir.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 34'üncü maddesinde, belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde elektrik ve havagazı tüketiminin elektrik ve havagazı tüketim vergisine tabi olduğu; 35'inci maddesinde, elektrik ve havagazı tüketenlerin elektrik ve havagazı tüketim vergisini ödemekle mükellef oldukları, 20.02.2001 tarihli ve 4628 sayılı Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanuna (Elektrik Piyasası Kanunu) göre elektrik enerjisini tedarik eden ve havagazını dağıtan kuruluşların satış bedeli ile birlikte bu verginin tahsilinden ve ilgili belediyeye yatırılmasından sorumlu oldukları; 39'uncu maddesinde de elektrik enerjisini tedarik eden veya havagazını dağıtan kuruluşların tahsil ettikleri vergiyi, tahsil tarihini takip eden ayın 20'nci günü akşamına kadar belediyeye bir beyanname ile bildirmeye ve aynı sürede ödemeye mecbur oldukları hükme bağlanmıştır.

www.balioglu.net

Öte yandan, 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 23'üncü maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde de; büyükşehir belediyesine bırakılan sosyal ve kültürel tesisler, spor, eğlence ve dinlenme yerleri ile yeşil sahalar içinde tahsil edilecek her türlü belediye vergi, resim ve harçlarının büyükşehir belediyesinin gelirleri arasında olduğu belirtilmiştir.

Buna göre, büyükşehir belediyesine bırakılan sosyal ve kültürel tesisler, spor, eğlence ve dinlenme yerleri ile yeşil sahalar içinde, elektrik enerjisini tedarik eden veya havagazını dağıtan kuruluşlarca tahsil edilen elektrik ve havagazı tüketim vergisinin, tahsil tarihini takip eden ayın 20'nci günü akşamına kadar bir beyanname ile büyükşehir belediyesine bildirilmesi ve aynı sürede ödenmesi gerekmektedir.

Sonuç olarak, 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 23'üncü maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi kapsamında bulunan yerler için elektrik ve havagazı tüketim vergisi tahakkuk ve tahsil işlemlerinin yapılması sağlanmalıdır.

İdare konuya ilişkin vermiş olduğu cevapta, bulgumuza iştirak etmiş olup gerekli tahakkuk ve tahsilatların yapılmaya başlandığı belirtilmiştir.

BULGU 4: Bazı İşletmelerin İlan ve Reklam Vergisi Tahakkuk Kayıtlarının Yapılmaması

Konya Büyükşehir Belediyesi 2019 yılı denetimi kapsamında yapılan incelemelerde, belediye tarafından kiraya verilen bazı işyerlerinin İlan ve Reklam Vergisi mükellefi olduğu halde tahakkuk kayıtlarının yapılmadığı belirlenmiştir.

29.05.1981 tarih ve 17354 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 12'nci, 13'üncü ve 16'ncı maddelerinde yer alan düzenlemelerde, belediye sınırları ile mücavir alanları içinde yapılan her türlü ilan ve reklamın, İlan ve Reklam Vergisine tabi olduğu; İlan ve Reklam Vergisi mükellefinin ilan ve reklamı kendi adına yapan veya yaptıran gerçek veya tüzelkişiler olduğu belirtilmiştir. İlan ve reklam işinin mükellefçe yapılması halinde ilan veya reklam işinin yapılmasından önce mükellef tarafından verilecek beyanname üzerine, tarh ve tahakkuk ettirileceği ve belediye meclislerince alınacak karar üzerine iki eşit taksitte ödenebileceği hüküm altına alınmıştır.

www.balioglu.net

Konya Büyükşehir Belediyesi 2019 yılı denetim çalışmaları kapsamında 169 mükellef incelenmiş, İlan ve Reklam Vergisi mükellefi 67 işletme sahibinin beyanda bulunmadığı ve tahakkuk kayıtlarının yapılmadığı belirlenmiştir.

Sonuç olarak, anılan mevzuat hükümleri ve açıklamalar çerçevesinde sözü edilen İlan ve Reklam Vergisinin tahakkuk ve tahsil edilmesi gerekmektedir.

İdare konuya ilişkin vermiş olduğu cevabında, bulgumuz doğrultusunda gerekli tahakkuk kayıtlarının yapılmaya başlandığı belirtilmiştir. Ancak idare tarafından yapılan işlemlere ilişkin herhangi bir belge ve kayıt gönderilmemiştir. Konu yılı denetiminde takip edilecektir.

BULGU 5: İlçe Belediyelerince Aktarılması Gereken Çevre Temizlik Vergisi Paylarının Aktarılmaması

Konya Büyükşehir Belediyesi 2019 yılı hesaplarının incelenmesi neticesinde; ilçe belediyeleri tarafından büyükşehir belediyesine aktarılması gereken çevre temizlik vergisi paylarının aktarılmadığı tespit edilmiştir.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun *"Çevre temizlik vergisi"* başlıklı mükerrer 44'üncü maddesinde, büyükşehir olan illerde konutlardan elde edilen çevre temizlik vergisinin su kanalizasyon idareleri tarafından su faturalarına yansıtılmak suretiyle, işyeri ve

diğer şekilde kullanılan binalara ait çevre temizlik vergisinin ise ilgili belediye tarafından tahsil edileceği, tahsil edilen verginin %20'sinin münhasıran çöp imha tesislerinin kuruluş ve işletmelerinde kullanılmak üzere tahsilatı takip eden ayın 20'sine kadar büyükşehir belediyesine aktarılacağı, süresi içerisinde yatırmayan idareler hakkında 6183 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanacağı, ifade edilmiştir.

İdarenin 2019 mali yılı tablolarının incelenmesi neticesinde; Konya ili sınırları içerisinde bulunan su ve kanalizasyon idaresince (KOSKİ) konutlar üzerinden hesaplanan çevre temizlik vergisinin düzenli olarak aktarıldığı, bununla beraber 31 ilçe belediyesinden yalnızca 10'unun Çevre Temizlik Vergisi payını tam aktardığı, kalan 21 ilçeden 16 ilçe belediyesinin hiç göndermediği, 5 ilçe belediyesinin ise bazı aylar dışında işyerleri üzerinden tahsil ettikleri Çevre Temizlik Vergisi payını göndermediği tespit edilmiştir.

Bahse konu husus bir önceki denetim raporunda konu edilmiş olup 2019 yılı içerisinde ilçe belediyeleri ile yazışmalar yapılmış ancak ilçe belediyeleri tarafından herhangi bir pay ödemesinin yapılmadığı görülmüştür. Söz konusu payın tahakkuk ve tahsil süreçlerinin yasal yetkiler çerçevesinde takip edilmesi kamu yararına olacak ve muhtemel hukuki ihtilafları önleyecektir.

www.balioglu.net

Kamu idaresinin konuya ilişkin vermiş olduğu cevabında, bulgumuza iştirak etmiş olup aktarılması gereken çevre temizlik vergisi paylarına ilişkin 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil edilmek üzere ilgili idarelerle gerekli yazışmaların ve takip işlemlerinin yapılacağını belirtmiştir. Konu, yılı denetiminde takip edilecektir.

BULGU 6: Kurumun Yetki Alanında Bulunan Bazı Cadde ve Sokaklardan Alınması Gereken İlan ve Reklam Vergisinin İlçe Belediyelerince Alınması

Konya Büyükşehir Belediye yetki ve sorumluluk alanında bulunan toplam 322 ana yol, cadde ve sokak üzerinde yer alan ilan ve reklam unsurlarından alınması gereken ilan ve reklam vergisinin 238 cadde ve sokak üzerinden alındığı, kalan 84 cadde ve sokağın ise ilçe belediyelerince alındığı tespit edilmiştir.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 12'nci maddesine göre, belediye sınırları ile mücavir alanları içinde yapılan her türlü ilan ve reklam, vergiye tabidir.

6360 Sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 1'inci maddesinin 2'nci fıkrasına göre, Konya Büyükşehir Belediyesi sınırları il mülki sınırlarıdır.

2464 sayılı Kanun'un 13'üncü maddesinde, İlan ve Reklam Vergisinin mükellefi, yurt dışından gönderilen ilan ve reklamlar dâhil olmak üzere, ilan ve reklamı kendi adına yapan veya yaptıran gerçek veya tüzel kişilerdir. İlan ve reklam işlerini mutat meslek olarak ifa edenler, başkaları adına yaptıkları ilan ve reklamlara ait vergileri mükellefler adına ilgili belediyeye yatırmaktan sorumludurlar.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun *"Büyükşehir Belediyesinin Gelirleri"* başlıklı 23/e maddesinde; 7'nci maddenin birinci fıkrasının (g) bendinde belirtilen alanlar ile bu alanlara cephesi bulunan binalar üzerindeki her türlü ilân ve reklamların vergileri ile asma, tahsis ve bakım ücretleri, büyükşehir belediyesinin gelirleri arasında sayılmıştır.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 7/g maddesinde belirtilen alanlar ise büyükşehir belediyesinin yetki alanındaki mahalleleri ilçe merkezine bağlayan yollar, meydan, bulvar, cadde ve ana yollardır.

www.balioglu.net

Yukarıdaki mevzuat hükümlerine göre, Büyükşehir Belediyesinin yetki ve sorumluluk alanındaki mahalleleri ilçe merkezine bağlayan yollar, meydan, bulvar, cadde ve ana yollar üzerinde yer alan ve ilan ve reklam vergisi alınmasını gerektiren unsurların mevcudiyeti halinde söz konusu unsurlara ait ilan ve reklam vergisinin büyükşehir belediyesince toplanması gerektiği hususu açıktır. Çünkü söz konusu yollar, meydan, bulvar, cadde, sokak ve ana yolların bakım ve sorumluluğu büyükşehir belediyesine aittir. Nitekim bu husus, 12.12.2014 tarih ve 952 sayılı Büyükşehir Belediyesi Meclis Kararı ile de kararlaştırılmıştır.

Kamu idaresi konuya ilişkin vermiş olduğu cevabında özetle, Büyükşehir Belediye Kanun'un uygulandığı illerde 2464 sayılı Kanuna göre alınacak vergi resim harç hem ilçe hem de büyükşehir belediyesi gelirinin olduğu, verginin ilçe belediyesince mi yoksa Büyükşehir belediyesince mi tahsil edileceği konusundaki temel ayracın vergi konusu ile ilgili hizmetin hangi belediye tarafından yapıldığının önemli olduğu, 5216 sayılı Kanun'un 23. maddesinin (e) fıkrası gereğince meydan, bulvar, cadde ve ana yolların ilan reklam vergisi büyükşehir belediyesi geliri olarak sayıldığı, bu verginin büyükşehir belediyesi geliri olarak sayılmasının temel nedeninin ise, 7/g maddesinde, yolların yapım, bakım ve onarım

hizmetlerinin Büyükşehir Belediyesi tarafından yapılacak olması gerektiğinin belirtilmiş olmasından kaynaklandığı, Sayıştay 5. Daire, 2/1, T. 18.10.2012 tarihli kararının da bu yönde olduğu belirtilmiştir. 5216 sayılı Kanun'un 27'nci maddesinde ki Büyükşehir Belediyelerinde meydan, bulvar, cadde, yol, sokak, park, spor ve kültürel tesislerin Büyükşehir Belediyesi ile büyükşehir kapsamındaki diğer belediyeler arasında dağılımına ilişkin esaslar büyükşehir belediye meclisi tarafından belirlenir hükmü gereğince meydan, yol, cadde, bulvar vb. yerlerin dağıtımı 12/12/2014 tarih ve 952 sayılı Büyükşehir Belediyesi Meclis Kararı ile düzenlendiği, bu karara istinaden idarenin sorumluluğunda olan bazı yerlerin sorumluluğunun ilçe belediyelerine bırakıldığı, bu karar ile ilan ve reklam vergi gelirlerinin ilçe belediyeleri tarafından alınmasında mevzuata ve hakkaniyete aykırı bir durumun olmadığı belirtilmiştir.

Konuya ilişkin 2019 yılı denetiminde Fen İşleri Dairesi Başkanlığından idarenin sorumlu olduğu yerlerin(ana yol, cadde ve sokak) listesi istenmiş olup bu kapsamda 322 yerin listesi getirilmiş ve bu yerlerden 84 adet cadde ve sokağın ilan ve reklam vergisinin alınmadığı görülmüştür. Yani yukarıda bahsedilen 84 cadde ve sokağın 952 sayılı Belediye Meclis Kararı ile ilçe belediyelerine bırakılan yerlerden olmayıp yetki ve sorumluluğu Büyükşehir Belediyesinde olan yapım, bakım ve onarım işlerinin de Büyükşehir Belediyesi tarafından yapılan yerlerdir. Ayrıca bahsedilen bulgu konusu bir önceki yıl denetim raporuna da konu edilmiş bulguya verilen cevapta konuya iştirak edilmiş ve gerekli iş ve işlemlerin yapılacağı belirtilmiştir.

www.balioglu.net

İdare vermiş olduğu cevabın devamında tespitlerimiz doğrultusunda İlan ve Reklam Vergisi konusunda belediyenin yetki ve sorumluluk alanına giren mükellefler ile işyerlerinin m^2'leri tarafımızdan tespit edilebilmesi için de gerekli çalışmaların başlatılmış olduğu ve tahsilatların yapılacağı ifade edilmiştir. Konu, yılı denetiminde takip edilecektir.

Sonuç olarak, yukarıda belirtilen mevzuat ve açıklamalar çerçevesinde, büyükşehir belediyesince toplanması gereken ilan ve reklam vergilerinin ilçe belediyelerince toplanması mevzuata uygun olmadığı gibi, Kurum gelirlerinin düşük kalmasına da sebep olmaktadır.

BULGU 7: İlçe Belediyelerince Tahsil Edilen ve Büyükşehir Belediyesi Hesaplarına Aktarılması Gereken Otopark Bedellerinin Takibinin Yapılmaması

Konya Büyükşehir Belediyesinde yapılan incelemelerde, imar mevzuatı gereğince otopark gelirlerinden büyükşehir belediyesine aktarılması gereken tutarların bazı ilçe belediyeleri tarafından İdareye aktarılmadığı tespit edilmiştir.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 27'nci maddesinin son fıkrasına göre, imar mevzuatı uyarınca büyükşehir belediyesi olan yerlerdeki ilçe belediyelerinin otoparkla ilgili olarak elde ettikleri gelirleri tahsil tarihinden itibaren 45 gün içinde büyükşehir belediyesine aktarmaları gerekmektedir.

Ancak, Konya Büyükşehir Belediye sınırları içerisinde 31 ilçe yer almasına rağmen, 2019 yılı içerisinde 14 ilçe belediyesi tarafından aktarım yapıldığı, kalan 17 ilçe belediyesinin ise herhangi bir aktarımda bulunmadıkları tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında, bulgumuza iştirak etmiş olup bahse konu gelirler için gerekli yazışma ve takibin yapılacağı belirtilmiştir.

Bahse konu husus bir önceki denetim raporunda konu edilmiş olup 2019 yılı içerisinde ilçe belediyeleri ile yazışmalar yapılmış ancak ilçe belediyeleri tarafından herhangi bir pay ödemesinin yapılmadığı görülmüştür. Söz konusu payın tahakkuk ve tahsil süreçlerinin yasal yetkiler çerçevesinde takip edilmesi kamu yararına olacak ve muhtemel hukuki ihtilafları önleyecektir.

www.balioglu.net

BULGU 8: Belediyenin Kiraya Vermiş Olduğu Bazı İşyerlerinin İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Olmadan Faaliyet Göstermesi

Konya Büyükşehir Belediyesi 2019 yılı denetimi kapsamında yapılan incelemelerde, idare tarafından kiraya verilen 213 işyerinin İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatının olmadığı tespit edilmiştir.

10.08.2005 tarih ve 25902 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik'in 4'üncü maddenin (a) ve (n) bentlerinde, İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatının, belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde yetkilendirilmiş idari birimler tarafından verileceği, büyükşehir belediyesinin yetkili olduğu konularda büyükşehir belediyesinin yetkili idare olduğu, aynı Yönetmelik'in 6'ncı maddesinde de yetkili idareden alınan ruhsat olmadan iş yerinin açılıp çalıştırılamayacağı, ifade edilmiştir.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun *"İşyeri açma izni harcı"* başlıklı 81'inci maddesinde; Belediye sınırları veya mücavir alanlar içinde bir işyerinin açılması İşyeri Açma İzni Harcına tabi olduğu, aynı Kanun'un *"Çeşitli harçlara ait tarifeler"* başlıklı 84' üncü maddesinde yer alan tablonun (3) kısmında ise işyeri açma izni harcının (beher metrekare için işin mahiyetine göre) 0,10 - 1,00 TL arasında kararlaştırılacağı belirtilmiştir.

Anılan mevzuat hükümleri ve açıklamalar çerçevesinde, İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı hususunda işyerlerinin denetiminin yapılması, İşyeri Açma İzni Harcına ait tahakkuk ve tahsil işlemlerinin yerine getirilmesi uygun olur.

İdare tarafından konuya ilişkin gönderilen cevapta özetle, bulgumuzda tespit edilen hususlara yönelik gerekli işlemlerin yapılmaya başlandığı belirtilmiştir. Ancak idare tarafından gönderilen cevabın ekinde yapılan işlemlere ilişkin herhangi bir evrak gönderilmemiştir. Konu yılı denetiminde takip edilecektir.

BULGU 9: Mevzuat Gereği Belediye Meclisi Tarafından Artırılması Gereken Gelir Tarifelerinin Artırılmaması

Konya Büyükşehir Belediyesi 2019 yılı denetimi kapsamında yapılan incelemelerde mevzuat gereği her yıl belediye meclisi tarafından güncellenmesi gereken geçiş hakkı ücreti ve zemin tahrip bedellerinin (ruhsat belge ücreti, yol yıpranma bedeli) 2019 yılı için herhangi bir güncelleme yapılmadan önceki yıl tarifesi üzerinden tahakkuk ve tahsil edildiği görülmüştür.

www.balioglu.net

Sabit ve Mobil Haberleşme Altyapısı veya Şebekelerinde Kullanılan Her Türlü Kablo ve Benzeri Gerecin Taşınmazlardan Geçirilmesine İlişkin Yönetmelik'in *"Geçiş hakkı ücretleri"* başlıklı 9'uncu maddesinde; Tapuda kamu kurum ve kuruluşları adına kayıtlı taşınmazlar için belirtilen ücret üst sınırı hariç olmak üzere, Geçiş Hakkı Ücret Tarifesinde yer alan üst sınırları belirten fiyatlar, her mali yılın başında Türkiye İstatistik Kurumunca yayımlanan Üretici Fiyatları Endeksi (ÜFE) oranında artırılarak tespit edileceği belirtilmiştir.

İdare tarafından 15.02.2013 tarih ve 43 sayılı Belediye Meclis Kararı ile çıkarılan Konya Büyükşehir Belediyesi Altyapı Hizmetleri Yönetmeliği'nin *"Kazı Ruhsatı İle İlgili Genel Esaslar"* başlıklı 5'inci maddesinde; Ruhsat belge ücretinin ve Yol yıpranma bedellerinin, her yıl Büyükşehir Belediye Meclisi'nce yeniden değerlendirme oranları dikkate alınarak belirleneceği ve Büyükşehir Belediyesi bütçesine irat kaydedileceği ifade edilmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun *"Hesap Verme Sorumluluğu"* başlıklı 8'inci maddesinde;

"Her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanlar, kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinden, kullanılmasından, muhasebeleştirilmesinden, raporlanmasından ve kötüye kullanılmaması

için gerekli önlemlerin alınmasından sorumludur ve yetkili kılınmış mercilere hesap vermek zorundadır.", denilmektedir.

Anılan mevzuat hükümlerinden, geçiş hakkı ücretinin ve zemin tahrip bedellerinin (ruhsat belge ücreti, yol yıpranma bedeli) her yıl ÜFE oranları (geçiş hakkı için) ve yeniden değerleme oranları (zemin tahrip için) dikkate alınarak arttırılacağı, dolayısıyla kamu kaynağının etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak kullanılacağı, aksi takdirde söz konusu görevli ve yetkili olanların sorumlu olacağı, anlaşılmaktadır.

İdarenin gelir kalemlerinin incelenmesinde, 16.11.2018 tarih ve 1078 numaralı Belediye Meclisi Kararında; 2019 yılı gelir tarifesinin mevzuat uyarınca güncellenmediği, önceki yıl gelir tarifesinin bir artırım yapılmadan aynı şekli ile kabul edildiği görülmüştür. Bu durum, belediyenin gelir kaybına sebep olmuştur.

İdarenin konuya ilişkin vermiş olduğu cevabında, bulgumuzda yer alan hususlara iştirak ettiği ve 2020 yılı itibari ile bahse konu gelir tarifelerinin güncellendiği belirtilmiştir.

www.balioglu.net

BULGU 10: İdareye Ait Taşınmazların Kira Artışlarının Yapılmaması

Kurum tarafından kiraya verilen 513 taşınmazın kira sözleşmelerinde kira artışına ilişkin hüküm bulunmasına rağmen 2019 yılında kira artışının yapılmadığı tespit edilmiştir.

6217 sayılı Yargı Hizmetlerinin Hızlandırılması Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un Geçici 2'nci maddesinde, Kiracının Türk Ticaret Kanunu'nda tacir olarak sayılan kişiler ile özel hukuk ve kamu hukuku tüzel kişileri olduğu işyeri kiralarında, 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun 344'üncü maddesinin 01.07.2020 tarihine kadar uygulanmayacağı, bu süre zarfında sözleşme serbestisi gereği kira sözleşmesi hükümlerinin tatbik olunacağı, kira sözleşmelerinde hüküm olmayan hallerde mülga Borçlar Kanunu hükümleri uygulanacağı belirtilmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "*Hesap Verme Sorumluluğu"* başlıklı 8'inci maddesinde;

"Her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanlar, kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinden, kullanılmasından, muhasebeleştirilmesinden, raporlanmasından ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumludur ve yetkili kılınmış mercilere hesap vermek zorundadır.", denilmektedir.

İdarenin konuya ilişkin vermiş olduğu cevapta özetle, kira artışlarının kira süresi devam eden taşınmazlarda yapıldığı, bahse konu 513 taşınmazın ise 31.12.2018 tarihi itibari ile kira süresi sona eren taşınmazlar olduğu, bu taşınmazların encümen kararı ile kira sürelerinin aynı şartlarla bir yıl uzatıldığı ve ekonomide yaşanan dalgalanmalardan dolayı 2019 yılı için kira artışlarının yapılmadığı, uygulamanın sadece 2019 yılında yapıldığı ve enflasyonla mücadele dönemine has bir uygulama olduğu belirtilmiştir. Ancak yukarıda da bahsedildiği üzere kira artışlarının sözleşmede belirtilen hükümler çerçevesinde yapılması gerekmekte olup belediyenin yapmış olduğu işlemin yasal dayanağı bulunmamaktadır.

Sonuç olarak, her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanlar, kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak kullanılmasından sorumludur. Söz konusu durum, kurum gelirlerinin düşük kalmasına sebep olmaktadır.

BULGU 11: Avukatlık Vekâlet Ücretlerinin Ödenmesinde Mevzuatta Belirtilen Yönteme Uyulmaması

www.balioglu.net

Konya Büyükşehir Belediyesi 2019 yılı denetimi kapsamında yapılan incelemelerde; avukatlık vekalet ücretinin dağıtımına ilişkin mevzuatta belirtilen usul ve esaslara riayet edilmediği, her yıl bütçe geliri olarak kaydedilmesi gereken % 5 lik tutarların ayrılmadığı görülmüştür. Ayrıca mevzuat hükmünün yanlış yorumlanması sonucu limitler dolayısıyla dağıtımı yapılamayan vekalet ücretlerinin tahsilini takip eden üçüncü yılın sonunda bütçeye gelir kaydedilmesi gerektiği halde yıl ayrımı yapılmaksızın toplu olarak üçer yıllık dönemlerde gelir kaydedildiği belirlenmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanununun *"Avukatlık ücretinin dağıtımı"* başlıklı 82'nci maddesinde belediye lehine sonuçlanan dava ve icra takipleri nedeniyle karşı taraftan tahsil olunan vekâlet ücretlerinin dağıtımı hakkında 1389 sayılı Kanunun kıyas yolu ile uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

659 sayılı KHK'nin "*Davalardaki temsilin niteliği ve vekalet ücretine hükmedilmesi ve dağıtımı*" başlıklı 14'üncü maddesinde;

"... İdareler lehine karara bağlanan ve tahsil olunan vekalet ücretleri, hukuk biriminin bağlı olduğu idarenin merkez teşkilatında bir emanet hesabında toplanarak idare hukuk biriminde fiilen görev yapan personele aşağıdaki usul ve sınırlar dâhilinde ödenir.

a) Vekâlet ücretinin; dava ve icra dosyasını takip eden hukuk birimi amiri, hukuk müşaviri, muhakemat müdürü veya avukata %55'i, dağıtımın yapıldığı yıl içerisinde altı aydan fazla süreyle hukuk biriminde fiilen görev yapmış olmak şartıyla, hukuk birimi amiri, hukuk müşaviri, muhakemat müdürü ve avukatlara %40'ı (...) eşit olarak ödenir.

b) Ödenecek vekâlet ücretinin yıllık tutarı; hukuk birimi amiri, hukuk müşaviri, muhakemat müdürü, avukatlar için (10.000) gösterge (...) rakamının, memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak aylık brüt tutarının oniki katını geçemez.

c) Yapılacak dağıtım sonunda arta kalan tutar, hukuk biriminde görev yapan ve (b) bendindeki tutarları dolduramayan hukuk birimi amiri, hukuk müşaviri, muhakemat müdürü ve avukatlara ödenir. Bu dağıtım sonunda arta kalan tutar üçüncü bütçe yılı sonunda ilgili idarenin bütçesine gelir kaydedilir ..." hükümleri yer almaktadır.

08.07.2012 tarih ve 28347 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Vekâlet Ücretlerinin Dağıtımına Dair Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik, tahsil olunan vekâlet ücretinin hangi usul ile dağıtılacağını, dağıtımı yapılmayacak %5'lik kısmın bütçeye gelir kaydedileceğini, yıl sonunda limitini dolduramayan ilgili hukuk birimindeki personele mali yılı takip eden Ocak ayı sonuna kadar emanet hesabındaki limit dışı vekalet ücretinden ödeneceği, limitler dolayısıyla dağıtımı yapılamayan vekalet ücretlerinin tahsilini takip eden üçüncü yılın sonunda bütçeye gelir kaydedileceğini hüküm altına almıştır.

Yapılan incelemede 2019 yılı vekâlet ücreti dağıtımının öncelikli olarak yıl içinde tahsil edilen vekalet ücretlerinden yapılması gerekirken 2018 ve önceki yıllardan devreden vekalet ücretlerinden, yukarıdaki belirtilen hesaplama yöntemine bakılmaksızın sene başında üst sınır üzerinden toplu olarak ödendiği görülmüştür. Bu uygulama, önceki yıllardan emanete alınan ve bir sonraki yıl gelir kaydedilebilecek tutarların azalması, 6 ay fiilen görev yapma şartını sağlamayan personel için fazla vekalet ücreti ödenmesi gibi risklere sebebiyet verecektir.

İdare tarafından konuya ilişkin verilen cevapta özetle; avukatlara ödenen vekalet ücretinin, öncelikle ödeme yapılan yılda tahsil edilen vekalet ücretlerinden yapılması gerektiğine dair bir düzenleme bulunmadığını, yıllık tahsil edilen vekalet ücretlerinin ödenen vekalet ücretlerinin çok üzerinde olduğunu belirtmiştir. Ancak yukarıda açıkladığımız ve Vekâlet Ücretlerinin Dağıtımına Dair Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in ilgili maddesinde de belirtildiği üzere hukuk birimindeki personele emanet hesabındaki limit dışı

www.balioglu.net

vekalet ücretinden ödeme, yıl sonuna kadar limitini dolduramamış olması durumunda yapılacaktır. Bu ödemenin de mali yılı takip eden yılın ocak ayında yapılacağı belirtilmiştir. Bu düzenleme ile vekalet ücreti dağıtımında öncelik yıl içerisinde kazanılan vekalet ücretinden dağıtılması gerektiği açıktır. Ayrıca, Avukatlara sene başında toplu olarak emanet hesabındaki tutarlardan ödeme yapılmasının ne gibi riskler içerdiği de bulgumuzda belirtilmiştir.

İdarenin vermiş olduğu cevabının devamında yıl içerisinde tahsil edilen ve dağıtımı yapılmayan vekalet ücretinin % 5'lik kısmın bütçeye gelir olarak kaydedileceği ve limit üstü kalan vekalet ücretinin bundan sonra bütçeye gelir kaydetme işleminin yıllık dönemler halinde yapılacağı belirtilmiş olup bulgumuzda yer alan tespitler çerçevesinde işlem tesis edileceği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, avukatlık vekalet ücretlerinin ödenmesinde, yıl içerisinde elde edilen vekalet ücretlerinin mevzuatta belirtilen hesaplama yöntemleri ve hukuk birimindeki fiili görev süreleri dikkate alınarak yıl içinde dağıtılması, limiti dolduramayan kapsamdaki personelin eksik kalan limitinin takip eden yılın ocak ayı sonuna kadar önceki yıl emanet tutarlarından ödenmesi gerektiği ve bütçeye gelir kaydedilmesi gereken vekalet ücretlerinin mevzuat hükümleri çerçevesinde işlem tesis edilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

www.balioglu.net

BULGU 12: Şirket Üzerinden Kısmi Zamanlı Uzman Çalıştırılması Amacıyla Personel İstihdam Edilmesi, Bu Personelin Şartnamede Belirtilen Şartları Taşımaması

Konya Büyükşehir Belediyesi tarafından 375 sayılı KHK'nın Ek 20'nci maddesine dayanılarak şirket üzerinden doğrudan hizmet alım yoluyla uzman personel istihdam edildiği ayrıca personelin şartnamede belirtilen şartları taşımadığı görülmüştür.

375 sayılı KHK'nın Ek 20'nci maddesinin 1'nci fıkrası,

"İl özel idareleri, belediyeler ile bağlı kuruluşları ve bunların üyesi olduğu mahalli idare birlikleri, personel çalıştırılmasına dayalı hizmetleri 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 22 nci maddesindeki limit ve şartlar ile 62 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendindeki sınırlamalara tabi olmaksızın doğrudan hizmet alımı suretiyle birlikte ya da ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlası bu idarelere ait ve halen bu kapsamda hizmet alımı yaptığı mevcut şirketlerinden birine, bu nitelikte herhangi bir şirketi bulunmuyorsa münhasıran bu amaçla kuracakları bir şirkete gördürebilir." hükmünü içermektedir.

24.12.2017 tarih ve 30280 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin (696 sayılı KHK'sı) 127'nci maddesiyle, belediyeler ile bağlı kuruluşlarında 4734 sayılı Kanun ve diğer mevzuat hükümleri uyarınca personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alım sözleşmeleri kapsamında yükleniciler tarafından 04.12.2017 tarihi itibarıyla çalıştırılmakta olanların belirlenen şart ve kriterleri sağlamaları koşuluyla işçi statüsüne geçirilmesi hüküm altına alınmış, 01.04.2018 itibariyle geçiş işlemleri tamamlanmıştır. Geçiş işlemlerinin usul ve esasları başta *'Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmet Alımı Sözleşmeleri Kapsamında Çalıştırılmakta Olan İşçilerin Sürekli İşçi Kadrolarına veya Mahalli İdare Şirketlerinde İşçi Statüsüne Geçirilmesine İlişkin 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Geçici 23 ve Geçici 24'üncü Maddelerinin Uygulanmasına Dair Usul ve Esaslar'* ile sair düzenlemelerle belirlenmiştir.

İşçi statüsüne geçirilen personelin belediyelerde istihdamı doğrudan hizmet alım sözleşmesiyle mevcut ya da kurulan şirket vasıtasıyla sağlanmaktadır. Bunun kuralları da 'İl Özel İdareleri, Belediyeler ve Bağlı Kuruluşları ile Bunların Üyesi Olduğu Mahalli İdare Birliklerinin Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmetlerin Gördürülmesine İlişkin Usul ve Esaslarda belirtilmektedir.

www.balioglu.net

Mevzuat hükümleri değerlendirildiğinde, 696 sayılı KHK'yla işçi statüsüne geçirilen personelin doğrudan hizmet alımı, 375 sayılı KHK'nın EK 20'nci maddesine istinaden yapılacaktır. Diğer türlü daha önceden personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alım ihalesiyle çalıştırılmayan personel ve personelin yürüttüğü işler, şirket/şirketlerle doğrudan hizmet alımı sözleşmesiyle yapılamayacaktır. Bu maddenin kullanımı idareyle bağlantılı olan ve KHK öncesi istihdam edilen personel ve personelin yürüttüğü işleri kapsamaktadır. Öyle olmasa idareler serbest bir şekilde personel çalıştırılmasına dayalı kısmi ya da daimi nitelikteki işleri şirketleri üzerinden temin edebilecektir.

Yapılan incelemeye göre; İdare tarafından 01.07.2019-09.08.2019 tarihleri arasında belediyenin şirketi olan Konya Sanat Kültür ve Spor A.Ş. üzerinden doğrudan hizmet alımı yöntemiyle spor okullarında çalıştırılmak üzere kısmi zamanlı uzman alımı gerçekleştirilmiştir. Bu şekilde personel istihdamı yukarıda ele aldığımız mevzuat uyarınca doğru olmayacaktır. İşin şekli açıdan mevzuata aykırı olmasıyla birlikte çalıştırılan personelin şartnamede belirtilen kriterleri taşımaması nedeni ile esasına yönelik usulsüzlüklerin de olduğu görülmüştür. Şartnamede futbol, basketbol, güreş, masa tenisi, hentbol, bocce, judo,

karate gibi spor dallarında uzman personel çalıştırılmasını öngörmektedir. Belirtilen branşlardaki uzman personelin, nitelik ve spesifik olarak eğitim verdiği alanda uzmanlığı, sunulacak belgeler, sertifikalar ya da lisansla tevsik edilmelidir. Ödeme evrakında ve puantaj listelerinde, tüm personelin 'antrenör' olarak tarif edildiği görülmüş, bu yöndeki uzmanlığı tevsik edici belgelerin olmadığı anlaşılmıştır. Bu durum işin uzman personel eliyle yürütülmediği kanaatini oluşturmaktadır.

Ancak idare, cevabında, 375 sayılı KHK'nın Ek 20'nci maddesine dayanılarak şirket üzerinden doğrudan hizmet alım yoluyla uzman personel istihdam edilmesinin yerinde olduğunu ileri sürmektedir. Hâlbuki 696 sayılı KHK'yla işçi statüsüne geçirilen personelin doğrudan hizmet alımı, 375 sayılı KHK'nın EK 20'nci maddesine istinaden yapılacak, diğer türlü daha önceden personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alım ihalesiyle çalıştırılmayan personel ve personelin yürüttüğü işler, şirket/şirketlerle doğrudan hizmet alımı sözleşmesiyle yapılamayacaktır. İdarenin yaklaşımıyla herhangi bir sınır olmaksızın tüm personel çalıştırılması gereken işlerin (696 sayılı KHK kapsamına girmeyen), sözleşmeyle, doğrudan şirket üzerinden alınması gerek 696 sayılı KHK gerekse de 375 sayılı KHK'nın amacına uygun düşmeyecektir. Çünkü bahsedilen KHK'ların özü, daha önce ihale suretiyle istihdam edilen personelin işçi statüsüne geçirilerek artık personel çalıştırılmasına dayalı ihale işlemlerinin sonlandırılmasıdır. Bunlar dışında kalan personel çalıştırılmasına dayalı işlerin şirket üzerinden alımı mevzuata uygun olmayacaktır. 375 sayılı KHK'yı, 696 sayılı KHK ile bağlantılı düşünerek hareket edilmesi gerekmektedir.

İdarenin karşı karşıya kaldığı spor okullarında uzman çalıştırılması ihtiyacı ya da benzeri ihtiyaçlar ilgili Bakanlık, kurum ve kuruluşlarla protokol yapılarak ya da doğrudan usta öğretici çalıştırılması esaslarına göre ifa edilebilir.

İdare, bulgumuzun diğer kısmı olan uzman personel için aranan şart ve kriterlerin, sertifika ve lisans belgelerinin, zaruretten dolayı sağlanamadığı ve yeterli eğiticinin olmamasından ileri geldiğini beyan etmiştir. İşin teknik şartnamesinde uzman spor eğiticileri için aranan şartlar ve gerekli belgelerin temini ayrıntılı düzenlenmiştir. İl düzeyinde böyle bir yetersizliğin olduğunun bilinmesi ve buna rağmen belediye şirketi üzerinden uzman spor eğiticisi çalıştırılması ihtiyacı, işin, belediye şirketi üzerinden ve aranan kriterlere uygun kişilerce yapılmasını güçleştireceğinden amacın hâsıl olmamasına neden olacaktır.

Sonuç itibariyle mevzuatın öngördüğü şekilde personel istihdamının sağlanması doğru olacaktır.

www.balioglu.net

BULGU 13: Taşınmaz Satış İhalelerinde Şartnameye Peşin Ödeme Yapılması Halinde İndirim Uygulanacağına Dair Hüküm Konulması

Konya Büyükşehir Belediyesi taşınmaz satış ihalelerinin incelenmesi neticesinde bazı taşınmaz satış şartnamelerine peşin ödeme yapılması halinde %10 indirim yapılacağı hükmü konulduğu, böyle bir düzenlemenin kanuni dayanağının bulunmadığı ve yıl içinde bu surette bir taşınmaza ihale satış bedeli üzerinden indirim uygulandığı tespit edilmiştir.

Belediyelerin taşınmaz satış işlemleri 2886 sayılı Devlet İhale Kanunundaki ihale ilkeleri, yöntem, usul ve esaslar çerçevesinde yürütülmektedir. Kanunun 33'üncü maddesine göre, teklifler verildikten sonra Kanunda yazılı haller dışında zam veya indirim tekliflerinin kabul edilmeyeceği belirtilmektedir.

Buna göre ihale mevzuatında taşınmaz satışlarında indirim müessesesine yer verilmediğinden dolayı ihale şartname ve sözleşmelerinde, indirim ya da benzer hükümler konulması kanuni dayanaktan yoksundur. İdarenin 2019 yılı içindeki 21 adet taşınmaz satış ihalesi incelenmiş, 11 adet taşınmaz ihalesi şartname ve sözleşmesine,

" Ödeme şekli peşin, 1 taksit bedeli peşin, kalanı (ihaleye göre belirlenen taksit sayısı) taksit şeklinde ödenecektir.

Satış bedelinin peşin ödenmesi halinde % 10 indirim uygulanacaktır. Ancak peşin ödeme indirimi sonucu ödenecek bedel muhammen bedelin altına düşemez." hükümleri eklenerek, peşin ödeme halinde indirim uygulamasına yer verilmiştir. 11 adet taşınmaz satışından 1 tanesinde indirim uygulamak suretiyle satış yapıldığı da ayrıca görülmüştür. İhale teklif bedeli 2.300.000,00 TL olan ve encümen tarafından onaylanan taşınmaz satış işinde, ihale üzerinde kalan kişi ihale bedelini peşin ödeyeceğini beyan etmiş ve % 10 indirim uygulanarak 2.070.000,00 TL ödeme yapılmıştır. Yukarıda açıkladığımız hukuki sebeplerden dolayı şartname ve sözleşme hükümlerine indirim, tenzilat ya da benzeri hükümler konulması doğru olmayacaktır.

Kamu idaresi cevabında, yasal düzenlemede ödeme şartlarını belirleme konusunda idarelere yetki verildiğini, indirim uygulaması sonucunda oluşan tutarın muhammen bedelin altına düşmediğini, belediyelerin gelir elde etmek ve finansman ihtiyacını karşılamak üzere taşınmaz satışı yaptığını, eğer taşınmaz satışı yerine kredi çekilseydi daha yüksek faiz oranıyla karşılaşacağı bundan dolayı indirimin gerekçelendirildiğini belirtmiştir.

www.balioglu.net

Öncelikle İdare, 2886 sayılı Devlet İhale Kanununun 7'nci maddesinin j) bendinde yer alan, "ö*deme yeri ve şartlarıyla avans verilip verilmeyeceği, verilecekse şartları ve miktarı"* nın şartnamede belirtilmesi gerektiğini ve ödeme şartlarına dair idarelere yetki verildiğini ileri sürmektedir. Buna dayanılarak indirim yapıldığı ve bunun da muhammen bedelin altına düşmediğini söylemektedir.

Bulgumuzun temeli, kanuni dayanağı olmaksızın sözleşme ve şartnamelere indirim ve benzeri hükümlerin konulamayacağı ve buna ilişkin hukuki bir düzenleme olmaksızın idarelerce keyfi, takdir yetkisi altında işlem tesis edilemeyeceğidir. İdarenin savunduğu tez ödeme şartlarını belirlemede yetkili olduğudur. Oysaki bu durum, tespitimizi geçersiz kılmayacak aksine 'ödeme şartları' ibaresinden indirim hükümleri koyulacağı ve bunun yetki dahilinde olduğu tezi çıkarılamayacağından destekleyecek nitelikte olacaktır. Çünkü ödeme şartları, alacağın ya da ihale sonrası oluşan bedelin tahsili veya avans verilip verilmeyeceği ile ilgilidir. Buradan 'indirim' hükmü konulmasına dayanak aranması sübjektif ve somut normlara aykırıdır. Nitekim gerek Kanun gerekse de diğer düzenlemelerde İdarelere böyle bir yetki verilmemiştir ki tam olarak eleştirdiğimiz husus budur. Kanuni bir düzenleme olmayan, çerçevesi çizilmeyen ve de açıkça yetki verilmeyen noktada idare, temel ilke ve esaslara tabi olarak işlem tesis etmesi gerekmektedir. Şayet aksi olursa hukukiliğin zedelenmesi kaçınılmaz olacaktır. İdare, istenilen taşınmazın satışını yapıp yapmamakta serbesttir. Ancak bunu yaparken kanuni düzenlemeye, yönteme ve esasa uygun hareket etmelidir.

www.balioglu.net

İdare, tek bir taşınmazda indirim uygulandığını belirtmiştir. Tespitimiz tek bir ya da tüm taşınmazlarda indirim uygulanıp uygulanmamasından ziyade, tesis edilen işlemin doğru olmadığı, mevzuatta yerinin bulunmadığı ve keyfilik doğuracak nitelikte olduğudur.

Diğer bir savunma, indirim sonucu oluşan bedelin muhammen bedelin altına düşmediğidir. 2886 sayılı Kanunun 28'inci maddesi açıktır ki ihale bedeli muhammen (tahmini bedel) bedelden aşağı olamayacaktır. Bu savunma zaten bahsettiğimiz tespitle alakalı değildir ve her hâlükârda muhammen bedelin altında ihale bedeli oluşmayacaktır.

Son olarak İdare, gelir ve finansman elde etmek amacıyla taşınmaz satışı yapıldığını eğer bunun yerine kredi çekilseydi o dönemki faiz hadlerinden dolayı daha fazla mali külfetle karşılaşacağını ortaya koymaktadır. Bu açıklama konumuzdan tamamen uzak olup o dönem kredi çekilseydi faiz yüküyle karşılaşılacaktı bundan dolayı indirim uygulanmasının mali yönden haklı olduğu yerinde değildir. Tek başına faiz oranı belirtilerek karşılaştırma yapılması mantıklı ve tutarlı değildir. İdareler, borçlanma yaparken ciddi araştırma sürecine

girmekte, banka ve kredi kuruluşlarıyla görüşmeler yapmakta ve teklifler almaktadır. Mevcut faiz ve finansman koşullarından daha avantajlı ve idare lehine sonuçlar elde edilebilmektedir. Bundan dolayı yapılan kıyas hem açıklamalarımızı karşılamadan uzak hem de farklı ve kapsam dışı bir konudur.

Sonuç olarak taşınmaz satış işlemlerinin mevzuatta öngörülen usul ve esaslara uygun yürütülmesi, kanuni dayanağı olmayan hüküm ve kriterlerin ihale sözleşme ve şartnamelerine konulmaması gerekmektedir.

BULGU 14: Doğrudan Temin Yöntemiyle Mahiyeti Belli Olmayan Danışmanlık Hizmet Alımı Gerçekleştirilmesi

Konya Büyükşehir Belediyesi tarafından, ihale yapılmaksızın doğrudan temin usulüyle, amacı, kapsamı ve sunulan hizmete dair herhangi bir tevsik edici bilgi belge olmaksızın danışmanlık hizmeti alındığı görülmüştür.

www.balioglu.net

4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 48'inci maddesinde mimarlık ve mühendislik, etüt ve proje, harita ve kadastro, her ölçekte imar planı, imar uygulama, ÇED raporu hazırlanması, plan, yazılım geliştirme, tasarım, teknik şartname hazırlanması, denetim ve kontrolörlük gibi teknik, mali, hukuki veya benzeri alanlardaki hizmetlerin danışmanlık hizmet sunucularından alınabileceği; danışmanlık hizmetlerinin sadece belli istekliler arasında ihale usulü ile ihale edilebileceği ancak yaklaşık maliyeti 13'üncü maddenin (b) bendinin (2) numaralı alt bendinde hizmet alımları için öngörülen üst limit tutarının dört katının altında kalan danışmanlık hizmetlerinin hizmet alımı ihalesiyle gerçekleştirilebileceği ve takip eden maddelerinde de danışmanlık hizmet ihalelerindeki özel hükümler ortaya konulmuştur. Danışmanlık hizmet alımı ihalelerinde uygulanacak usul ve esaslar da 'Danışmanlık Hizmet Alımı Uygulama Yönetmeliği'nde belirtilmektedir.

Bu kapsamda idare tarafından 27.03.2019 tarihinde kabulü yapılan 'Danışmanlık Hizmeti Alım İşi'nin işlem dosyası ve diğer belgeleri incelenmiş olup işin ne amaçla yapıldığı, mahiyeti, danışmanlık kapsamında nasıl bir hizmet sunulduğu ve gerekçesine dair bilgi ve çalışmaya rastlanılmamıştır İlgili birim ve yetkililerden alınan bilgilerde de insan kaynakları yönetim danışmanlığı ve ihtiyacı altında alımın yapıldığı ifade edilmiştir. Hal böyle iken hem işin neden ve ne amaçla yapıldığı net bir şekilde ortaya konulmamış hem de ihtiyacın çerçevesi ve gerekliliği belirtilmediğinden mevzuat gereği danışmanlık hizmeti olup olmadığı da anlaşılamamıştır. Ayrıca hizmet alımına dair ispatlayıcı belge ve dokümanlar

sunulmamıştır. Konunun diğer yönü de İhale Kanununun özel düzenlemeler ve ayrı Yönetmelik'le usul ve esaslarını çizdiği 'danışmanlık işlerinin' ihale yöntemleriyle yapılması esası göz ardı edilerek doğrudan temin usulüyle gerçekleştirilmesidir. Tüm yönleriyle alımı yapılan iş mevzuata uygun düşmemektedir.

Kamu idaresi cevabında, İnsan Kaynaklarının Yönetim Sistemlerinin geliştirilmesi amacıyla "Yönetim Yetkinliklerinin Değerlendirilmesi" danışmanlık hizmeti aldığını ve alınan hizmete ilişkin raporun Başkanlık Makamına sunulduğunu belirtmiştir. Denetimler esnasında gerek ödeme belgeleri ve ilişikleri gerekse de sözlü görüşmeler esnasında bu yönde bir bilgi sunulmamış yalnızca insan kaynakları yönetim danışmanlığı ve ihtiyacı altında alımın yapıldığı beyan edilmiştir.

Sonuç olarak danışmanlık hizmeti kapsamındaki işlerde, işin mahiyetinin, nasıl bir hizmet sunulduğunun ve gerekçesinin ortaya konulması, kanıtlayıcı bilgi ve belgelerin işlem dosyasına eklenmesi gerekmektedir. Bununla birlikte İdare savunmasında, bulguda açıkladığımız hususlara uygun hareket edileceğini belirtmiştir.

www.balioglu.net

BULGU 15: İdarenin Mülkiyetinde Bulunan Bazı Taşınmazların İhale Olmaksızın İşgalci Konumunda Bulunan Kişilere Ecrimisil Karşılığında Kullandırılması

Konya Büyükşehir Belediyesine ait taşınmazların incelenmesi neticesinde, idarenin mülkiyetinde bulunan bazı taşınmazların herhangi bir ihale yapılmadan kişi ve şirketler tarafından işgal edildiği, işgalcilerin bahse konu taşınmazlardan çıkarılmadığı, bunun yerine ecrimisillerin kira gibi uygulanarak işgallerin devam ettiği, bu suretle mevzuata aykırı hareket edildiği tespit edilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanununun 15'inci maddesinde 2886 sayılı Devlet İhale Kanununun 75'inci maddesi hükümlerinin belediye taşınmazları hakkında da uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

2886 sayılı Devlet İhale Kanununun *"Ecrimisil ve tahliye"* başlıklı 75'inci maddesinde devletin özel mülkiyetinde veya hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmaz malların gerçek ve tüzelkişilerce işgali üzerine, fuzuli şagilden ecrimisil isteneceği ayrıca işgal edilen taşınmaz malın, idarenin talebi üzerine, bulunduğu yer mülkiye amirince en geç 15 gün içinde tahliye ettirilerek, idareye teslim edileceği belirtilmiştir.

Buna göre, ecrimisil bir kiralama yöntemi olmadığı gibi olağan bir yöntem de değildir. İşgale uğrayan ve sonradan tespit edilen kamuya ait taşınmaz mal için fuzuli şagilden bunun bedelinin adeta bir tazminat suretinde alınmasıdır. Mevzuatta belirtildiği üzere, işgal edilen taşınmaz mal için mülkiye amirine talepte bulunulması ve mülkiye amirince söz konusu taşınmazın 15 gün içinde tahliye ettirilmesi esastır. Aksi bir durum, yani işgal eden kişinin ödemesi için tespit edilen ecrimisil bedelinin kira ödemesi gibi esas alınarak ileriye doğru devam ettirilmesi, 2886 sayılı Kanunun amir hükümlerine aykırı olacaktır.

Konya Büyükşehir Belediyesinde yapılan incelemelerde, İdarenin mülkiyetinde bulunan 46 adet taşınmazın fuzuli şagiller tarafından işgal edildiği, idarenin işgalci konumunda bulunanları tahliye etmek yerine ecrimisil uygulamasını kira uygulamasına dönüştürerek aylık ecrimisiller aldığı ve işgallerin devam ettiği tespit edilmiştir.

İdare konuya ilişkin vermiş olduğu cevabında, bulgumuzda bahsedilen hususlara iştirak ederek yapılan tespitler çerçevesinde gerekli tahliye işlemlerine başlanılacağını belirtmiştir. Konu yılı denetiminde takip edilecektir.

www.balioglu.net

BULGU 16: Kiraya Verilen Taşınmazların Kira Süresi Sonunda Yeniden İhale Edilmemesi ve Mevcut Sözleşme Süresinin Uzatılması Suretiyle Aynı Kişilere Kiraya Verilmesi

Konya Büyükşehir Belediyesi taşınmaz kiralamalarının incelenmesinde, İdarenin mülkiyetinde bulunan ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanununa göre ihaleye çıkarak kiraya verdiği taşınmaz mallarını, kira süresi sonunda yeniden ihale düzenlemeden encümen kararı ile süre uzatımı yoluyla aynı kişilere kiraya verdiği tespit edilmiştir.

2886 sayılı Devlet İhale Kanununun *"Kapsam"* başlıklı 1'inci maddesi ile belediye mülkiyetindeki taşınmazların ancak bu Kanun hükümlerine göre kiraya verilebileceği, *"Kiralarda sözleşme süresi"* başlıklı 64'üncü maddesi ile belirli istisnalar haricinde, kiraya verilecek taşınmazların kira süresinin on yıldan çok olamayacağı ve taşınmazların üçüncü kişilere kiralanması işlemlerinin ise aynı Kanun'un 35'inci maddesinde sayılan ihale usulleri çerçevesinde yürütülmesi gerektiği hüküm altına alınmıştır.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 75'inci maddesinde; kamu idarelerine ait taşınmazlara ilişkin kira sözleşmelerinin bitim tarihinden itibaren, işgalin devam etmesi halinde, işgal edilen taşınmaz malın idarenin talebi üzerine bulunduğu yer mülkiye amirince en geç 15 gün içinde tahliye ettirilerek, idareye teslim edileceği ve kira sözleşme bitim tarihi ile tahliye tarihi arasında ecrimisil alınacağı belirtilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 15'inci maddesinde; 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 75'inci maddesi hükümlerinin belediye taşınmazları hakkında da uygulanacağı ifade edilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 15'inci maddesinin altıncı fıkrasında yer alan *"2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 75'inci maddesi hükümleri belediye taşınmazları hakkında da uygulanır."* hükmünün Anayasaya aykırılığı savıyla açılan iptal davasına ilişkin Anayasa Mahkemesinin 08.12.2011 tarih ve 2010/77 E., 2011/163 K. No.lu Kararında; kamu hizmetlerinin sürekli, düzenli ve sistemli bir şekilde sürdürülebilmesi için kamu yararı amacıyla, belediyelere ait taşınmazların, kira sözleşmesi sonunda tahliyelerine ve ecrimisil ödenmesine ilişkin itiraz konusu kuralın Anayasa'nın hukuk devleti ilkesi ile çelişen bir yönünün bulunmadığı ve diğer kişiler ile aynı hukuksal konumda bulunmayan belediyelerin, kiraya verdikleri taşınmazlar hakkında, kira sözleşmesi sonunda farklı bir tahliye usulü öngörülerek ayrı hukuksal işleme tabi tutulmasında eşitlik ilkesine aykırılıktan söz edilemeyeceği belirtilmiştir.

www.balioglu.net

Konusu, dava sebebi ve tarafları aynı olan ve kira sözleşme süresi sona eren özel idareye ait taşınmazın yeniden 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu gereği ihale prosedürü sonucu mu kiraya verileceği, yoksa kira sözleşmesinin 6570 sayılı Gayrimenkul Kiraları Hakkındaki Kanun gereği kendiliğinden mi uzamış sayılacağı hususu ile ilgili Yargıtay 13. Hukuk Dairesinin 28.06.2010 gün ve 2010/2636 E., 2010/9564 K. sayılı Kararı ile Danıştay 8. Dairesinin 06.05.2011 gün ve 2010/2150 E., 2011/2555 K. sayılı Kararı arasında çıkan kesin hüküm uyuşmazlığın giderilmesi için özel idare tarafından Uyuşmazlık Mahkemesine başvuru üzerine, Uyuşmazlık Mahkemesinin 04.09.2014 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan 30.12.2013 tarih ve 2012/328 E., 2013/1752 K. No.lu Kararında; *"6570 sayılı Kanunun 14. maddesi ile de devlete ait taşınmaz malların 2490 sayılı Kanuna göre kiraya verilmesi halinde de bu Kanun'un uygulanacağının belirtildiği, ancak 2490 sayılı Kanun'un 01.01.1984 tarihinden itibaren 2886 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılmış olması nedeniyle, kira sözleşmelerinin süre bitiminde aynı koşullarla bir yıl daha uzatılmış sayılacağına ilişkin 6570 sayılı Kanunun 11'inci maddesinin, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu kapsamına giren yerler hakkında uygulanmayacağı, 2886 sayılı Kanunda sayılan idarelerin mülkiyetindeki taşınmazların kiralanmasının, yasa koyucu tarafından 2886 sayılı Kanun kapsamına dahil edildiği ve 6570 sayılı Kanun kapsamından çıkarıldığı, uyuşmazlığın çözümünde uygulanacak mevzuattaki önceliğin, özel kanun niteliğindeki 2886 sayılı Kanunda olması gerektiği, anılan Kanunla il özel idarelerine ait taşınmazların kiralanmasına ilişkin sözleşmelerin sona ermesi*

konusunda özel bir düzenleme getirilmiş olduğu" belirtilmiş ve hüküm uyuşmazlığı Danıştay kararı lehine giderilmiştir.

Sayıştay Genel Kurulunun 21.01.1993 gün ve 4761/1 sayılı Kararı'nda; 2886 sayılı Kanuna göre kiraya verilen taşınmazlara 6570 sayılı Gayrimenkul Kiraları Hakkında Kanun hükümlerinin uygulanması imkânının olmadığı, belediyeler tarafından 2886 sayılı Kanuna göre kiraya verilen gayrimenkullere ait kira sözleşmelerinin yenilenmesi veya sona erdirilmesi konularında 2886 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanması gerektiği ifade edilmiştir.

Danıştay 13. Hukuk Dairesinin 2015/2941 E. , 2015/3023 K. No.lu Kararı'nda; "*İdarenin ihale işlemlerini Devlet İhale Kanunu'nda yer alan ihalede açıklık, rekabetin sağlanması ve kamu kaynaklarının etkin ve verimli kullanılması ilkeleri uyarınca ihale usul ve kurallarına göre gerçekleştirmesi zorunludur. Bu nedenle, idare, mevcut ihtiyaçlarının devam etmesi durumunda dilediği kişi ile kira sözleşmesini yapamayacağından ve kanuna aykırı şekilde kira sözleşme süresini uzatamayacağından, kendisine ait taşınmazları 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nda öngörülen ilke ve kurallara göre yeniden ihale etmesi gerekir.*

Söz konusu büfe, kira sözleşmesinin süresi dolduktan sonra yukarıda öngörülen mevzuat hükümleri uyarınca ancak ihale yoluyla kiralanabileceğinden, sözleşme süresi sonunda sözleşmenin yenilenmeyerek anılan yerin ihale yoluyla kiralanacağına dair dava konusu işlemde hukuka aykırılık, davanın reddine ilişkin Mahkeme kararında ise sonucu itibarıyla hukukî isabetsizlik bulunmamaktadır.",

Yapılan incelemede, Belediyeye ait sözü edilen taşınmazların çok uzun süre (1987,1992,1994 vb.) önce kiraya verildiği, bu tarihten sonra hiç ihale edilmediği ve kira sözleşmelerinin bu tarihe kadar uzatıldığı görülmüştür.

İdarenin konuya ilişkin vermiş olduğu cevabında özetle, 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun 339 ve 347'nci maddeler hükümleri çerçevesinde işlem tesis edildiği, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 34/g maddesi gereğince süresi üç yıla kadar olan kiralamaların Belediye Encümeni tarafından yapıldığı, kira süreleri kendiliğinden uzayan kiracıların yeni dönem ödeyecekleri bedelleri belirleme yetkisinin kira sözleşmeleri ile belediye encümenine verildiği, kira mukavelesi sona eren ve Türk Borçlar Kanunu'nun 347'nci maddesi gereğince kira süresi kendiliğinden 1 yıl uzayan müstecirler için kira artışı ile ilgili olarak belediye encümenine açıkça yetki verildiğinden yeni dönem kiraları belediye encümeni tarafından

www.balioglu.net

belirlendiği, gayrimusakkaf nitelikli taşınmazlarla ilgili Türk Borçlar Kanunu hükümleri dikkate alınarak tahliye kararı verildiği belirtilmiştir. Ayrıca kira süreleri kendiliğinden uzayan ve bu sürelerin 10 yılı geçen taşınmazlarda bulunan kiracılarla alakalı gerekli tetkikler yapılarak tahliye edileceği de belirtilmiştir.

İdarenin, 6098 sayılı Kanun'un 339'uncu ve 347'nci madde hükümleri çerçevesinde işlem tesis edildiği yönündeki verilen cevabı ve mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde bahse konu taşınmazlardan kira süresi bitmiş olup kendiliğinden uzayan ve 10 yılı geçen taşınmazların tahliyesinin sağlanması gerektiği ve tekrardan 2886 sayılı kanun hükümleri çerçevesinde ihale edilmesi gerektiği değerlendirilmiştir.

Sonuç olarak, idarenin mülkiyetinde bulunan taşınmazların 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ile 5393 sayılı Belediye Kanunu'nda yer alan esaslar ve süreler dâhilinde ihale yapılmak suretiyle tekrardan kiraya verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

BULGU 17: Hafriyat Toprağı, İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Yönetiminde Etkin Bir Takip ve Kontrol Mekanizmasının Olmaması

www.balioglu.net

Konya Büyükşehir Belediyesinin hafriyat toprağı, inşaat ve yıkıntı atıklarının yönetimine ilişkin incelemelerde, merkez ilçeleri kapsayan depolama sahası dışında diğer ilçelerde düzenli depolama sahalarının oluşturulmadığı, özellikle merkez dışı ilçelerde takip ve kontrol faaliyetlerinin etkin bir şekilde yürütülmediği görülmüştür.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 7'nci maddesine göre; hafriyat toprağı, moloz, kum ve çakıl depolama alanlarını belirlemek, bunların taşınmasında çevre kirliliğine meydan vermeyecek tedbirler almak, hafriyatın yeniden değerlendirilmesi, depolanması ve bertaraf edilmesine ilişkin hizmetleri yerine getirmek, bu amaçla tesisler kurmak, kurdurmak, işletmek veya işlettirmek büyükşehir belediyelerinin görevleri arasındadır.

Bu göreve ilişkin usul ve esaslar teknik ve mali hususlar ve uyulması gereken kurallar, Hafriyat Toprağı, İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği çerçevesinde belirlenmiştir. Yönetmelik'in 5'inci maddesinde, bu atıkların yönetiminden sorumlu kişi, kurum/kuruluşlar, atıkların çevre ve insan sağlığına olabilecek zararlı etkilerinin azaltılması için gerekli tedbirleri almakla yükümlü olduğu; 8'inci maddesinde ise, İl belediye mücavir alanı içerisinde il ve ilçe belediyeleri, büyük şehirlerde büyükşehir belediyeleri, büyükşehir belediyeleri dışında ise ilçe belediyelerinin; geçici biriktirilmesi, taşınması, geri kazanılması ve bertarafı ile ilgili yönetim planı hazırlamakla, depolama sahalarını belirlemek,

kurmak/kurdurtmak ve işletmek/işlettirmekle ve gerekli tedbirleri almakla, toplanma, taşınma ve bertaraf bedelini belirlemekle, bu kapsamdaki faaliyetleri denetlemekle ve gerekli istatistiki bilgileri ilgililerileriyle paylaşmakla, yükümlü olduğu düzenlenmiştir.

Bu doğrultuda İdare tarafından hafriyat toprağı, inşaat ve yıkıntı atıkları depolama sahasının kiralanması ve işletilmesi ihaleyle verilmiş, her yıl meclis kararıyla da döküm ve takip sistemi kurulması bedelleri tespit edilmiştir. Yapılan incelemeler neticesinde; hafriyat döküm sahasının 3 merkez ilçeyi (Karatay, Meram ve Selçuklu) kapsadığı, diğer ilçelerde ise böyle bir çalışmanın olmadığı ve bu durumun da kaçak ve rastgele döküm ve çevre kirliliği riskini barındırdığı, 2019 yılı başta olmak üzere önceki yıllarda, merkez ilçeler dışındaki ilçelerde çok sayıda kaçak döküm ve düzensiz depolama yapıldığı yönünde ihbar/şikâyet olduğu, takip ve kontrol mekanizmasının etkin yürütülmediği saptanmıştır. Karşı karşıya kalınan temel risk, il sınırlarının geniş bir coğrafyaya yayılması, açık alan ve arazi genişliği hasebiyle kaçak ve düzensiz dökümlere maruz kalınarak çevre kirliliğine sebebiyet verilmesidir. Bunun önüne geçmek amacıyla merkezi ilçe dışındaki ilçelerde depolama sahalarının kurulması ya da ilçe belediyelerine yetki verilerek depolama sahaların belirlenmesi, gerekli halde il sınırlarını kapsayacak yönetim ve eylem planı oluşturulması (mevcut olanın güncellenmesi) önem taşımaktadır. Diğer yandan gerekli takip, kontrol ve koordinasyon mekanizmasının kurularak özellikle merkez dışı ilçelerde sürecin yönetimi ve yönlendirilmesi gerekmektedir.

www.balioglu.net

İdare tarafından da merkez ilçeler dışında depolama sahaları için gerekli tahsis işlemlerinin tamamlanmadığı belirtilmiştir. Ancak bulgumuzun diğer eleştirisi olan denetim, takip ve koordinasyon görevine ilişkin herhangi bir açıklama ya da bilgi sunumu yapılmamıştır.

BULGU 18: Otoparkların Yönetimi, İş ve İşlemlerine Yönelik Eksiklerin Bulunması

Konya Büyükşehir Belediyesinde, ilgili birimlerden alınan bilgi, doküman ve işlem dosyaları üzerinden ve yerinde yapılan fiili incelemeler neticesinde aşağıdaki hususlar tespit edilmiştir.

a) Bazı Otoparkların Ruhsatsız Faaliyet Göstermesi

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun 7'inci maddesine göre kapalı ve açık otoparklar yapmak, yaptırmak, işletmek, işlettirmek veya ruhsat vermek yetkisi büyükşehir

belediyelerinin uhdesindedir. Meclis kararıyla dilenirse bu yetki ilçe belediyelerine devredilebilecektir.

Buna göre, İdare tarafından işletme hakkı belediye şirketine verilen açık ve kapalı otoparklardan 17 tanesinin ruhsatı olmadığı görülmüştür. İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Yönetmeliği çerçevesinde ruhsatlandırma işlemlerinin yapılması gerekmektedir.

b) Büyükşehir Belediyesince Yetki Verilmeksizin İlçe Belediyelerinin Otopark İşletmesi/İşlettirmesi ve Ruhsat Vermesi

Otopark yapmak/yaptırmak, işletmek/işlettirmek ve münhasıran otopark yerlerini ruhsatlandırmak, ruhsatsız ve mevzuata aykırı yerlerin denetim ve kontrolünü yapma görev ve sorumluluğu doğrudan büyükşehir belediyelerine aittir. Bu yetkinin ilçe belediyelerine devri de meclis kararıyla gerçekleşebilecektir. Bahsedilen hususlar, 5216 sayılı Kanun 7'nci maddesinin 1'inci fıkrasının l) bendi ile 2'nci fıkrasında düzenlenmiştir.

Buna göre, Kanun'un yürürlüğe girdiği 2004 tarihinden itibaren 7'nci maddede yapılan değişiklik tarihi olan 12.11.2012 tarihine dek münhasıran otopark işletme/işlettirme ve ruhsatlandırma yetkisi büyükşehir belediyelerine ait iken bu tarihten sonra meclis kararına göre yetki vermek suretiyle devredilebilecek ya da birlikte yürütülebilecektir. Bu bağlamda ilçe belediyelerinden alınan veriler ve yapılan incelemeler ışığında; Karatay Belediyesi tarafından 7 adet otoparkın, Meram Belediyesi tarafından çok sayıda otoparkın, Selçuklu Belediyesi tarafından 6 adet otoparkın ve Ereğli Belediyesi tarafından 14 adet otoparkın ruhsatlandırıldığı ayrıca 5 adet otoparkın da Karatay Belediyesi tarafından işlettirilmek suretiyle kiraya verildiği saptanmıştır. Tüm bu tespitlerin ortak yönü herhangi bir şekilde büyükşehir belediyesi meclis kararıyla yetki verilmemiş olmasıdır.

Kanun hükümlerinden anlaşılacağı üzere büyükşehir belediye meclisince yetki verilmedikçe ilçe belediyelerinin otopark ruhsatlandırması ya da işletmesi/işlettirmesinin mümkün olmadığı, otoparkların yönetim, ruhsat ve diğer işlerinin doğrudan büyükşehir belediyesine ait olduğudur. Bu çerçevede otopark iş ve işlemlerinin mevzuata uyarlı hale getirilmesi gerekmektedir.

c) Şirkete İşletme Hakkı Verilen Otoparklardan Alınan Bedellerin Düşük Kalması

Konya Büyükşehir Belediyesince işletme hakkı verilen açık ve kapalı otoparklar için yıllık olarak belirlenen kira bedellerinin tespitinde herhangi bir kıstas konulmadığı, işletme hakkı verilmesinden elde edilen kira gelirlerinin hizmetin sunulması sonucu şirketin elde ettiği gelirin çok altında kaldığı görülmüştür.

www.balioglu.net

5216 sayılı Kanunun 26'ncı maddesine binaen İdare tarafından muhtelif açık ve kapalı otoparklarla yol üstü otoparklar, bedel karşılığında yıllık olarak Konbeltaş A.Ş.'ne işletme hakkı devredilmiştir. Yol üstü otoparklar hariç açık ve kapalı otoparklar üzerinde gerek ilgililerden alınan veriler gerekse de otopark bazında yıllık elde edilen ciro incelenmiştir. Bu doğrultuda;

- Belediye Meclisi, 2019 yılında 26 otopark için işletme devri bedelini 1.304.786,70 TL olarak kararlaştırmıştır. 31.12.2019 itibariyle her bir otopark için ayrı ayrı yıllık ciroların raporu alındığında şirketin toplam 8.416.084,00 TL gelir elde ettiği,

- Somut olarak örnek vermek gerekirse, Zindankale katlı otopark için yıllık işletme bedeli 86.682,75 TL belirlenmişken şirket tarafından elde edilen yıllık gelir 904.594,00 TL; İplikçi katlı otoparkı için 63.684,60 TL belirlenmişken şirket tarafından 710.802,50 TL, Mevlana katlı otoparkı için 257.689,95 TL belirlenmişken şirket tarafından 735.737,00 TL ve kamyon garajı için 135.501,45 TL belirlenmişken şirket tarafından 858.950,50 TL gelir elde edildiği,

- Ayrıca şirketin, Zindankale otoparkındaki oto yıkama hizmetini 71.280,00 TL, İplikçi otoparkındaki oto yıkama hizmetini 29.700,00 TL ve Mevlana katlı otoparkındaki oto yıkama hizmetini 51.321,60 TL bedelle üçüncü kişilere kiraya vermek suretiyle de ayrıca gelir elde ettiği,

Hususları ortaya konulmuştur.

Her ne kadar işletme hakkı devirlerinde belirlenecek bedele ilişkin mevzuatta bir çerçeve çizilmemiş de olsa İdarece, sağlıklı ve gelir getirisini diğer taraftan da şirketin gelir elde etmesini temin edecek kıstas, kriter ve teknik çalışmanın yapılması gerekmektedir. Yukarıda yapılan açıklama ve örneklerden birçok otoparkta şirketçe yüksek kazanç elde edildiği, idarenin yıllık bedel tespitlerini herhangi bir kritere göre yapmadığı ortaya konulmuştur. Çünkü otoparkların işletme hakkı şirkete verilse de yönetimi, bakım, onarım ve çevre düzenlemesi idarenin sorumluluğundadır. Şirketin işletme maliyeti, personel ve organizasyon giderleri de göz önünde tutularak otoparkların sirkülasyonu, sosyal, ekonomik ve çevre faktörleri, ticaret ve turizm hacmi vs. koşullar göz önünde tutularak bedel belirlenmesi yerinde olacaktır. Örneğin, yukarıda saydığımız üç otoparkın (Zindankale, İplikçi ve Mevlana) yıllık araç giriş-çıkış potansiyeli 800.000'den fazladır. Yıllık götürü bedel yerine araç başına toplam bedel belirleme yöntemi de tercih edilebilir. Mevcut uygulama bir anlamda, belediye şirketlerine dolaylı yoldan kaynak aktarılması kanaatini oluşturacaktır.

www.balioglu.net

Kamu idaresi de, a) ve b) bentlerinde yaptığımız tespitlere iştirak etmiş olup gerekli çalışmaların yürütüleceğini ifade etmiştir. Konu, yılı denetiminde takip edilecektir.

c) bendinde yer alan tespitimize karşılık, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'na göre tahmini bedel tespitinden bahsedilerek buna göre otopark işletme hakkı bedeli belirlendiğini, otopark işletmeciliği gereği personel, sabit maliyetler ve bakım, onarım, çevre düzenlemesi işlerinin işletmeci(şirket) tarafından karşılandığını, otopark ücret tarifesinin her yıl güncellenmediğini, otopark ücretinin düşük tutularak halkta park bilincinin oluşturulması ve trafik seyir güvenliğinin artırılması, gelişi güzel araç park edilmelerinin önüne geçilerek, düzenli ve güvenli hale getirilmesi, park alanlarının geliştirilmesinin amaçlandığını, tahsis ücreti/otopark geliri orantılandığında, otoparklar ve diğer işletmelerin aylık elektrik/doğalgaz ve su tüketimleri, abonelikleri ve çalışan otopark sistemlerinin karşılanması ile gelir gider dengesi gözetildiğinde birbirini tamamlandığını belirtmiştir.

İdare tarafından otopark işletme hakkının verilmesi 5216 sayılı Kanuna göre yapılmış ve her yıl şirketten alınacak işletme hakkı bedeli de Belediye Meclisince belirlenmiştir. Bahsedildiği gibi 2886 sayılı Kanuna göre bir işlem olmadığından burada yer alan 'tahmini bedel' tespiti konumuzla ilgili değildir. Yalnızca tahmini bedel, idarece bedel tespitinde bir kriter olarak kullanılabilir. Her yıl Belediye Meclisince, işletme hakkı verilen yerler listesi ve bedelleri içeren karar çıkmaktadır. Bu karar da ilgili komisyonlarca yapılan tespit ve önerilere göre şekillenmektedir. Eleştiri konumuz, bunlara dair herhangi bir teknik çalışmanın, araştırmanın, saha uygulamalarının olmaması ile yıllardır uygulanagelen ve sadece güncelleme yapılan otopark yer ve bedellerinin sağlıklı, gerçekçi ve idarenin mali yönden lehine olacak şekilde tesis edilmediğidir.

Bulgumuzda yer alan otopark içlerindeki oto yıkamaların ayrıca kiraya verildiği yönündeki tespitimizi karşılayacak bilgi ve belge sunulmamıştır.

Son olarak otoparkların yalnızca personel ve sabit giderleri işletmece karşılanmakta olup diğer türlü bakım, onarım ve çevre düzenlemesi işleri İdarece üstlenilmektedir. Yapılan denetim ve incelemelerde bu husus teyit edilmiştir. Ayrıca, otopark ücretlerinin halkın lehine olacak şekilde düşük tutulmasına kamu hizmeti açısından eleştiri getirilmemekle beraber İdarenin işletme hakkı bedeli olarak tahsil ettiği ücretlerle, şirketin yıl bazında elde ettiği gelir arasındaki ciddi farkı oluşmasına sebep, İdare ve yetkili mercilerce teknik ve sağlıklı bir gelir-maliyet ya da işletme hakkı bedeli tayini yapılamaması vurgusudur.

www.balioglu.net

BULGU 19: Bazı Taşınmaz Tahsislerinin Mevzuatın Öngördüğü Şartları Sağlamaması

Konya Büyükşehir Belediyesinde taşınmaz tahsis dosyalarının incelenmesi neticesinde, kamu kurumlarına tahsis edilen bazı taşınmazların 30 yıl süreyle tahsis edildiği, bazılarının süresiz tahsis edildiği ve 5393 sayılı Belediye Kanununun 75'inci maddesine dayanmayan tahsislerin olduğu tespit edilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 18'inci maddesine göre, taşınmaz tahsis yetki ve görevi Belediye Meclisindedir. Bu maddeye dayanılarak anılan Kanun'un 75'inci maddesinde belirtilen şart ve kriterlere göre tahsis işlemi gerçekleştirilmektedir. Buna göre; belediyeler, kendilerine ait taşınmazları, aslî görev ve hizmetlerinde kullanılmak üzere bedelli veya bedelsiz olarak mahallî idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına devredebilir veya süresi yirmibeş yılı geçmemek üzere tahsis edebilirler. Tahsisin amacı dışında kullanılmaması ve süre sonunda yeniden tahsis işlemi yapılması esas olandır.

İdare taşınmaz tahsis işlem ve dosyaları üzerinde yapılan incelemelerde, kamu kurum ve kuruluşlarına dini ve sosyal tesis alanı, eğitim kurumu vs. amacıyla bazı taşınmazların 30 yıl süreyle veya süresiz tahsis edildiği, bir kısım taşınmazların ise 75'inci maddede sayılan kriterler esas alınmadan yalnızca Meclise yetki veren 18'inci maddeye göre tahsis edildiği, görülmüştür.

www.balioglu.net

Kamu idaresi cevabında, protokollere ilişkin yapılan işlemin kullanım hakkı olduğunu ve gerekli düzeltmelerin yapılacağını belirtmiştir. 75'inci maddeye istinaden yapılan işlem teknik ve hukuki olarak tahsistir. Kullanım hakkı verilmesi şeklinde bir yöntem ya da uygulama bulunmamaktadır.

Sonuç olarak İdarece, taşınmaz tahsislerinin mevzuatın öngördüğü süre ve şekil şartlarına uygun gerçekleştirilmesi, aykırı olanların ise düzeltilmesi gerekmektedir.

BULGU 20: Tahsis Edilen Taşınmazın Üçüncü Kişilere Kiraya Verilmesi

Konya Büyükşehir Belediyesi tarafından Selçuklu ilçesi 14474 ada 1 parseldeki cami altında bulunan 8 adet yapının dini, eğitim, öğretim ve sosyal amaç gözetilerek Selçuklu İlçe Müftülüğüne tahsis edildiği, Müftülük izniyle de cami derneğine bırakılan bu yapılardan 7'sinin cami derneğince üçüncü kişilere kiraya verildiği görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 47'nci maddesinin 1'inci fıkrası ve 48'inci maddesinin 3'üncü fıkrası ile Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Tahsis ve Devri Hakkında Yönetmelik'in 7'nci, 8'inci ve 9'uncu maddelerinde, kamu kurumlarınca yapılacak tahsis işlemlerinin usul ve esaslarına, takip ve kontrol süreçlerine yer verilmiştir.

Bu bağlamda, İdare tarafından tahsis edilen taşınmazlar, işlem dosyası ve gerekli görülenler yerinde incelenmek/inceletilmek suretiyle denetlenmiştir. İdare tarafından 2016 tarihli meclis kararına istinaden Selçuklu ilçesi 14474 ada 1 parselde bulunan cami altındaki 8 adet yapı dini, eğitim ve öğretim amacıyla Selçuklu Müftülüğüne tahsis edilmiştir. 1 adet yapı Kur'an kursu olarak kullanılırken 7 adet yapının Müftülük kararıyla, kiralanması amacıyla cami derneğine bırakıldığı ve dernek tarafından da muhtelif tarihlerde ticari mahiyette kullanılmak saikiyle (çay ocağı, emlakçı vs.) kiraya verildiği ve gelir elde edildiği yerinde yaptırılan inceleme, yazışmalar, saha fotoğrafları, kiracı bilgi ve kira kontratlarından anlaşılmıştır. Tahsis edilen taşınmazın amacı dışından kullanılması ya da kullandırılması, ticari amaçla ve gelir elde etme saikiyle kiraya verilmesi mevzuata aykırıdır. Bu ve benzeri durumların hâsıl olmaması için idarenin gerekli önlemi alması, tahsisli diğer taşınmaz kullanımlarının takip ve kontrol edilmesi doğru olacaktır.

www.balioglu.net

Kamu idaresi de bulgumuza iştirak etmiş olup gerekli çalışmaların başlatılacağını ifade etmiştir. Konu, sonraki denetimlerde takip edilecektir.

Sonuç olarak, kamu hizmetinde kullanmak amacıyla tahsis edilen taşınmazların asli görev ve hizmetler doğrultusunda tahsis amacına uygun kullanımı, izinsiz kullanım ve fiili işgal durumları takip ve kontrol edilmelidir. Üçüncü kişilere kullandırılan ya da kiraya verilen taşınmazlar için gerekli idari işlemlerin uygulanması gerekmektedir. Tüm bu süreç, etkin ve sağlıklı taşınmaz yönetimi ile mevzuata uyarlılığın bir mecburiyetidir.

BULGU 21: Bazı Taşınmazların Devlet İhale Kanunu'nda Yer Almayan Yöntemle Kiraya Verilmesi

Konya Büyükşehir Belediyesi 2019 yılı denetiminde yapılan incelemelerde, idarenin sorumluluğunda ve mülkiyetinde olan bazı taşınmazların ihale yapılmadan encümen kararı doğrultusunda mevzuatta yeri olmayan "yer ücreti" adı altında kiraya verildiği tespit edilmiştir.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun *"Kapsam"* başlıklı 1'inci maddesinde; belediyelerin alım, satım, hizmet, yapım, kira, trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ve

taşıma işleri bu Kanunda yazılı hükümlere göre yürütüleceği belirtilmiştir. Aynı Kanun'un 35'inci maddesinde de ihale usullerinden bahsedilmiş bu ihale usullerinin sırasıyla Kapalı teklif, Belli istekliler arasında kapalı teklif, Açık teklif, Pazarlık ve Yarışma usullerinden oluştuğu, İşin gereğine göre bu usullerden hangisinin uygulanacağı, bu Kanun hükümlerine uyularak idarelerince tespit edileceği belirtilmiştir.

Konya Büyükşehir Belediyesi taşınmaz incelemelerinde kiralama servisinden alınan verilerde 240 adet taşınmazın, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu kapsamında ihale ile kiraya verilmesi gerektiği halde anılan mevzuat hükümlerine aykırı olarak encümen tarafından belirlenen yer ücreti adı altında kiralama yapıldığı tespit edilmiştir.

İdarenin konuya ilişkin vermiş olduğu cevabında, bulgumuzda yer alan hususlara iştirak ettiği ve önerilerimiz doğrultusunda işlem tesis edileceği ifade edilmiştir. Konu yılı denetiminde takip edilecektir.

BULGU 22: İşletme Hakkı Devredilen Bazı Yerlerin Üçüncü Kişilere İhalesiz Kiralanması ve Devre Konu Edilemeyecek Yerlerin İşletme Hakkının Verilmesi

www.balioglu.net

Konya Büyükşehir Belediyesi tarafından işletme hakkı verilen bazı yerlerin üçüncü kişilere kiralanmasında ihale yapılmadığı ve devre konu edilemeyecek yerlerin işletme hakkının verildiği tespit edilmiştir.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 26'ncı maddesinde, işletme hakkı verilecek yerler, devir şart ve esasları düzenlenmektedir.

Büyükşehir Belediyeleri, Meclis Kararı ile belirlenecek süre ve bedelle, belediye veya bağlı kuruluşlarının % 50'sinden fazlasına ortak olduğu şirketler ile bu şirketlerin % 50'sinden fazlasına ortak olduğu şirketlere, hafriyat sahalarını, toplu ulaşım hizmetlerini, sosyal tesisler, büfe, otopark ve çay bahçelerinin işletme hakkını devredilebilmektedir. Devredilen bu yerlerin, üçüncü kişilere kiralanması durumunda 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'na göre ihale yapılması gerekmektedir.

İdare tarafından işletme hakkı devredilen yerlere ilişkin yapılan inceleme neticesinde;

- Konya Sanat Kültür ve Spor A.Ş.'ne devredilen 6 büfe yerinin ihale yapılmaksızın üçüncü kişilere kiralandığı,

- Konbelspor A.Ş.' ye verilen 4 adet sosyal tesisin 2017 tarihine dek ihale suretiyle üçüncü kişilere kiralandığı, bu tarih itibariyle biten sözleşmelerin ihale yapılmaksızın yönetim kurulu kararıyla uzatıldığı,

- Konya Sanat Kültür ve Spor Faaliyetleri A.Ş.'ne, Konya Güvenlik Hizmetleri A.Ş.'ne ve Konya Ağaç Park Bahçe ve Peyzaj Hizmetleri A.Ş.'ne idari bina verildiği,

- Konbeltaş A.Ş.'ne ise oteli işletme hakkının devredildiği,

Tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında, yukarıdaki ilk üç maddenin uygulama ve mevzuata uyarlı hale getirilmesinde gerekli çalışmaları yürüteceğini belirtmiştir.

Ancak İdare, otel kavramının, sosyal tesis olarak düşünülmesi ve geniş yorum yapmak suretiyle değerlendirilmesi gerektiğini ileri sürmektedir. Her ne kadar Kanunda, sosyal tesis kavramını açıklamamış olsa da İdarenin bakış açısıyla geniş yorum yapılarak otelin ve benzeri tesislerin bu kapsamda düşünülmesi, Kanun koyucunun amacına uygun düşmeyecektir. Diğer türlü her türlü işletme, ticari yapı ya da tesisi, subjektif ve geniş yorum yapılarak sosyal tesis olarak düşünüp işletme hakkı tesis edebiliriz. Özellikle her yıl Hazine ve Maliye Bakanlığınca yayımlanan Kamu Sosyal Tesislerine İlişkin Tebliğ'de de sosyal tesis daha çok misafirhane, kreş, bakımevi, dinleme tesisi ve benzeri yerler olarak sayılmıştır. Yine, 5216 sayılı Kanun'un 26'ncı maddesinde saymak suretiyle belirtilen sosyal tesisi diğer işletme hakkı verilecek yerlerden ayrı düşünmek gerekir. Öyle olmasa sosyal tesis, büfe, çay bahçesi şeklinde lafzi bir ayrıma gidilmez ve tüm ticari işletme ve yerler sosyal tesis adı altında ifade edilmesi gerekirdi. Tüm bunlardan dolayı otel ve benzeri yerlerin sosyal tesis olarak düşünülmemesi gerekmektedir.

Sonuç olarak, işletme hakkı devirlerinin mevzuatın öngördüğü usul ve esaslar dairesinde yapılması, üçüncü kişilere kiralamanın ihale kanunu hükümlerine göre gerçekleştirilmesi ve işletme hakkı devri kapsamına girmeyen hizmet ve yerler için bu nitelikte işlem tesis edilmemesi gerekmektedir.

www.balioglu.net

www.balioglu.net

8. EKLER

EK 1: İZLEME

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	**Yıl/Yıllar**	**İdare Tarafından Yapılan İşlem**	**Açıklama**
Kalkınma Ajansı Payının Kamu İdareleri Payları Hesabında İzlenmemesi	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Asgari Ücret Destek Tutarlarının Hazineye Gönderilmemesi	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Kurumun Tasarrufu Altında Bulunan Stadyum İçerisindeki İlan Ve Reklam Unsurlarından Alınması Gereken İlan ve Reklam Vergisinin Alınmaması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Temsil Tören ve Tanıtma Giderleri Niteliğindeki Harcamaların Diğer Hizmet Alımları Olarak Muhasebeleştirilmesi	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	
İlçe Belediyelerince Aktarılması Gereken Çevre Temizlik Vergisi Paylarının Aktarılmaması	2018	Yerine Getirilmedi	Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler Bulgu:5
Kurumun Yetki Alanında Bulunan Bazı Cadde ve Sokaklardan Alınması Gereken İlan ve	2018	Yerine Getirilmedi	Denetim Görüşünü

www.balioglu.net

Reklam Vergisinin İlçe Belediyelerince Alınması			Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler Bulgu:6
Otopark Gelirlerinden Büyükşehir Belediyesine Aktarılması Gereken Tutarların Bazı İlçe Belediyelerince Aktarılmaması	2018	Yerine Getirilmedi	Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler Bulgu:7
Geçerliliği Kalmamış Teminat ve Depozitoların Hâlâ Kurumun Muhasebe Hesaplarında Bulunması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	
2886 Sayılı Devlet İhale Kanunu Kapsamında Kiralanan Taşınmazlara İlişkin Sözleşme Gereği Güncellenmesi Gereken Teminat Tutarlarının Güncellenmemesi	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	
2886 Sayılı Devlet İhale Kanunu'na Göre Kiraya Verilen Taşınmazların Kira Süresi Sonunda Yeniden İhale Edilmemesi ve Mevcut Sözleşme Süresinin Uzatılması Suretiyle Aynı Kişilere Kiraya Verilmesi	2018	Yerine Getirilmedi	Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler Bulgu:16
Kurum Tarafından Feshedilen Sözleşmeler Kapsamında Kesin Teminatların Güncellenmeden Gelir Kaydedilmesi	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Bağımsız Olarak Ayrıca İhale Edilmesi Gereken Bazı Yapım İşlerinin İş Artışı Yapılmak Suretiyle Mevcut Yüklenicilere Yaptırılması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	

www.balioglu.net

Belediye Meclisi Tarafından Mevzuat Hükümlerine Aykırı ve Rekabet Eşitsizliği Oluşturacak Şekilde Doğalgaz Dağıtım Lisansı Sahibi Şirket Lehine Taahhüt Verilmesi	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Belediye Sınırları Dâhilinde Faaliyette Bulunan Toplu Taşıma Araçlarının İzin veya Ruhsat Almaksızın Çalışması	2018	Kısmen Yerine Getirildi	Bulgu konusu hususun düzeltilmesine ilişkin çalışmalar devam ediyor.
Belediye Şirketleriyle Yapılan Doğrudan Hizmet Alım Sözleşmelerinde Sözleşme Bedelinin Belirlenmemesi	2018	Kısmen Yerine Getirildi	Bulgu konusu hususun düzeltilmesine ilişkin çalışmalar devam ediyor.
Engelliler İçin Erişilebilir Duruma Getirilmeyen Belediye Otobüslerinin Çalıştırılması	2018	Kısmen Yerine Getirildi	Bulgu konusu hususun düzeltilmesine ilişkin çalışmalar devam ediyor.
İl İçi Toplu Taşıma Yetki Belgelerinin İhalesiz Verilmesi	2018	Kısmen Yerine Getirildi	Bulgu konusu hususun düzeltilmesine ilişkin çalışmalar devam ediyor.
Kurum Taşınmazlarının Mevzuata Aykırı Bir Şekilde 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 51/a Maddesine Göre Kiralanması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Kurumsal Mali Durum ve Beklentiler Raporunun Yayımlanmaması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	

www.balioglu.net

M Plakalı Ticari Minibüs Hatlarının Mevzuata Aykırı Şekilde Verilmesi	2018	Kısmen Yerine Getirildi	Bulgu konusu hususun düzeltilmesine ilişkin çalışmalar devam ediyor.
Servis Plakalarının İl Trafik Komisyonu Kararı ve İlçe Belediye Meclis Kararları Doğrultusunda İhalesiz ve Süresiz Verilmesi	2018	Kısmen Yerine Getirildi	Bulgu konusu hususun düzeltilmesine ilişkin çalışmalar devam ediyor.
Taksi Plakalarının Mevzuata Aykırı Şekilde Verilmesi	2018	Kısmen Yerine Getirildi	Bulgu konusu hususun düzeltilmesine ilişkin çalışmalar devam ediyor.
Taşınır Malların Kayıt ve Kullanımında Mevzuatta Belirtilen Hükümlerin Uygulanmaması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Belediyeye Ait Taşınmazların Değer Tespitinin Yapılmaması ve Muhasebe Kayıtlarına Alınmaması	2018	Yerine Getirilmedi	Denetim Görüşünün Dayanakları Bulgu:3
Geçici Kabul Noksanlıkları İçin Yapılan Kesintilerin Bütçe Emanetleri Hesabında İzlenmesi	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	
İşletme Hakkı Şirkete Devredilen Taşınmazların Hizmet İmtiyaz Varlıkları Hesabında İzlenmemesi	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Amortisman Defterinin Tutulmaması ve	2018	Tam Olarak Yerine	

www.balioglu.net

Amortisman İşlemlerinin Hatalı Yapılması		Getirildi	
Belediyeye Tahsisi Yapılan Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarında Takip Edilmemesi	2018	Yerine Getirilmedi	Denetim Görüşünün Dayanakları Bulgu:1

www.balioglu.net

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
http://www.sayistay.gov.tr

www.balioglu.net